

PRISIEKĘ XIII SEIMO NARIAI ĮGĖJO VISAS TAUTOS ATSTOVŲ TEISES

2020 m. lapkričio 13 d. pranešimas žiniasklaidai

Šiandien, lapkričio 13 d., pirmajame XIII Seimo posėdyje prisiekė 135 Seimo nariai.

2020–2024 metų kadencijos Seimo narių priesaikas priėmęs Konstitucinio Teismo pirmininkas Dainius Žalimas pabrėžė, kad Seimo nario priesaika nėra vien formalumas ar simbolinis aktas, ji nėra vien iškilmingas priesaikos žodžių ištartimas ir priesaikos akto pasirašymas. „Seimo nario priesaikos aktas yra konstituciškai teisiškai reikšmingas. Duodamas priesaiką, išrinktasis Seimo narys viešai ir iškilmingai įsipareigoja veikti taip, kaip įpareigoja duota priesaika ir jokiomis aplinkybėmis jos nesulaužyti“, – sakė Konstitucinio Teismo pirmininkas.

Pasak D. Žalimo, ši diena yra viena svarbiausių Seimui, nes naujai išrinktų Seimo narių

įgaliojimų laikas pradeda skaičiuoti būtent nuo tos dienos, kurią naują išrinktas Seimas susirenka į pirmąjį posėdį.

Konstitucinio Teismo pirmininkas atkreipė dėmesį, kad mūsų Konstitucijoje įtvirtinta Lietuvos konstitucinė tapatybė, kurios esmė – amžinosios net referendumu nekeičiamos nuostatos, tai yra valstybės nepriklausomybė, demokratija ir pagarba prigimtiniams žmogaus teisėms ir laisvėms. „Mūsų valstybės konstitucinė tapatybė taip pat neatsiejama nuo jos valdymo formos – parlamentinės respublikos, vakarietiškos geopolitinės orientacijos, atviros pasauliui pilietinės visuomenės, realios, o ne formalios pagarbos teisės viršenybei, be kurios neįsivaizduojama teisinė valstybė“, – pabrėžė D. Žalimas.

Pirmajame kadencijos posėdyje 6 išrinkti Seimo



Seimo kanceliarijos nuotr. (aut. Olga Posaškova).

nariai Evelina Dobrovolska, Justas Džiugelis, Linas Kukuraitis, Andrius Palionis, Eugenijus Sabutis ir Rimantė Šalaševičiūtė negalėjo duoti priesaikos dėl ligos ar izoliacijos. Pasak Konstitucinio Teismo pirmininko, išrinkti

Seimo nariai, kurie šandien negali prisiekti dėl ligos, izoliacijos ar kitų ypač svarbių pateisinamų priežasčių, priesaiką galės duoti kai šios priežastys išnyks.

Prisiekę 2020–2024 m. kadencijos Seimo nariai to-

liau (nuo 16.40 val.) darbą tęs Seimo posėdžių salėje (II rūmuose). Bus renkamas Seimo Pirmininkas, Seimo Pirmininko pavaduotojai, numatoma patvirtinti Seimo valdybos ir Seniūnų sueigos sudėtis.

LRS

SEIME KALBĖJĘS LENKIJOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAS PER ISTORIJO SĄSAJAS APŽVELGĖ DVIŠALIUS SANTYKIUS



Seimo kanceliarijos nuotr. (aut. Olga Posaškova).

2020 m. lapkričio 17 d. pranešimas žiniasklaidai

Lietuvoje su darbo vizitu viešintis Lenkijos Respublikos Prezidentas Andrzej Duda (Andrzej Duda) pasveikino naujai išrinktą Seimą ir visą Lietuvos tautą Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Augusto 500-ųjų gimimo metinių proga.

Seimo posėdyje kalbėjęs A. Duda per istorines Lietuvos ir Lenkijos sąsajas pažvelgė į šių dienų aktualijas. Pasak

kaimyninės valstybės vadovo, nežiūrint to, kad tai istoriniai laikai, Liublino unijoje galima išžvelgti Europos Sąjungos pradininkę: „Mes, lenkai, lietuviai, savo budrumu, atsakingumu, vizijomis sukūrėme šį suvienytą organizmą, mūsų bendrą sėkmę į Lenkijos ir Lietuvos sąjungą su bendru Seimu, su bendru vadovu, su bendra užsienio politika, bet išlaikydami dvi atskiras valstybes.“

Andrzej Duda pabrėžė Lenkijos ir Lietuvos bendra-

darbiavimo gynybos srityje svarbą, dėkojo už Lietuvos Vyriausybės sprendimą įsitraukti į Trijų jūrų iniciatyvos fondą. Pasak Lenkijos Respublikos Prezidento, tai svarbus sprendimas, atspindintis bendrą siekį kuo geriausiai išnaudoti regiono ekonominį potencialą. Jis esą taip pat liudija apie tai, kad tiek Lietuva, tiek Lenkija turi sumanymus ir būdus, kurių pagrindu gali nugalėti ekonomines krizes, sukeltas pandemijos.

LRS

SKIEPIJIMAS NUO KORONAVIRUSO JAV GALI BŪTI PRADĖTAS GRUODŽIO 12 D.

Jungtinių Valstijų pastangoms sukurti vakciną nuo koronaviruso vadovaujantis dr. Monsifas Slauij (Moncef Slaoui) sako, kad pirmieji žmonės nuo koronaviruso šalyje gali būti paskiepyti gruodžio 12 d.

Maisto vaistų administracijos patariamasis komitetas gruodžio 10 d. susitinka aptarti farmacijos kompanijos „Pfizer“ prašymo skubiai aprobuoti jos sukurtą vakciną nuo koronaviruso. Kaip žinoma, „Pfizer“ ir jos vokiečių partnerė „BioNTech“ nese-

niai pranešė, kad jos sukurta vakcina yra 95 proc. efektyvi ir užkerta kelią vidutinio sunkumo ar sunkiai COVID-19 formos ligai, kaip rodo tebevykstantis didelės apimties tyrimas.

JAV koronaviruso vakcinos programai vadovaujantis Dr. M. Slaoui sako, kad vakcinų į Jungtines Valstijas planuojama atgabenti per 24 valandas nuo FDA aprobavimo. CNN kanalui jis sakė, kad pirmieji žmonės turėtų būti paskiepyti antrąją dieną po aprobavimo, t.y., gruodžio 12 d.

LRT

REIKALAUJA DAR KARTĄ PERSKAIČIUOTI BALSUS DŽORDŽIJOJE

Kadenciją baigiančio JAV prezidento Donaldo Trampo (Donald Trump) teisininkų komanda lapkričio 21 d. pateikė prašymą dar sykį perskaičiuoti Džordžijos valstijoje per prezidento rinkimus atiduotus balsus. Taip dar kartą mėginama pergalę išplėsti iš demokrato Joe Bideno.

Vos prieš dieną Džordžijos gubernatorius Brianas Kempas bei valstijos sekretorius Bradas Raffenspergeris, kurie abu yra respublikonų atstovai, nepriklausomai patvirtino rinkimų rezultatus ir J. Bideno pergalę įtvirtino kiek daugiau nei 12 tūkšt. balsų skirtumu.

Prezidento rinkimų balsai Džordžijoje jau buvo per-

skaičiuoti lapkričio 19 d. ir paskelbta J. Bideno pergalė. Tačiau balsų skirtumas sudarė mažiau nei 0,5 proc. tad D. Trampo štabas turėjo teisę reikalauti balsus perskaičiuoti dar kartą.

Pareiškime apie reikalavimą perskaičiuoti balsus D. Trampo advokatai kalba apie „suklastotus rezultatus“ ir „neteisėtus balsus“, tačiau nepateikia jokių įrodymų.

D. Trampas jau ne vieną savaitę siekia panaikinti lapkričio 3 d. įvykusių rinkimų rezultatus, naudodamasis visomis įmanomomis teisinėmis priemonėmis ir skleidamas nepagrįstus teiginius apie didžiulio masto balsų klastojimą.

LRT

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Prezidento Valdo Adamkaus bibliotekoje istorikai ir muziejininkai surengė parodą, skirtą apžvelgti V. Adamkaus profesinę veiklą JAV Aplinkos apsaugos agentūroje. Parodą dar prieš kuri laiką buvo numatyta atidaryti lapkričio 18-ąją, tačiau galimybes ją pamatyti sutrikdė karantinas.

Virtualiame Lietuvos žaliųjų partijos suvažiavime įvyko partijos pirmininko rinkimai. Nuo šiol partijai vadovaus iki tol pirmininko pavaduotojos pareigas ėjusi **Ieva Budraitė**. Suvažiavime performuoti ir partijos valdymo organai – išrinkta nauja Taryba bei Valdyba. Tarybos pirmininko pareigas eis prof. habil dr. Vytautas Nekrošius. Partijos pirmininko rinkimuose Ievos Budraitės kandidatūrą palaikė 93 proc. suvažiavimo delegatų. 28-erių metų politikė yra viena jauniausių pirmininkių Lietuvos partijų istorijoje. Pristatydama naują partijos viziją I. Budraitė žadėjo skirti daug dėmesio partijos vertybių ir ideologijos išgryninimui.

Liberalų sąjūdį stebina laikinojo sveikatos apsaugos ministro **Aurelijaus Verygos** viešai reiškiamos nuomonės dėl Covid-19 atvejų Seime. Tai Liberalų sąjūdžio atstovai vertina tik kaip mėginimą bėgti nuo politinės atsakomybės dėl aplaidaus darbo, nepasiruošimo antrajai bangai ir visiško situacijos nevaldymo. Praėjusią savaitę teigiamus Covid-19 testus gavo 3 iš 13 Seime dirbančių Liberalų Sąjūdžio parlamentarų. Likusių 10 testai buvo neigiami. Tai laikinosios Vyriausybės bei LVŽS atstovams Seime tapo priežastimi užsipulti tiek Liberalų Sąjūdį, tiek visą naująją daugumą.

Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) frakcijos atstovai Jurgis Razma ir Andrius Vyšniauskas apgailestauja dėl Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LVŽS) atstovų bandymo sabotuoti galimybę Seimui dirbti saugiau. Pasak Seimo narių, diskusijos, kurios yra ilgiausia procedūra, nuotoliniu būdu – būdas dirbti saugiau. Balsavimai vyktų gyvai Seimo salėje, tačiau jie po diskusijų būtų sukeliami į vieną laiką, balsuojama būtų kiekvieno posėdžio pabaigoje. Pasak Seimo narių, nuotolinio balsavimo šiuo metu dar negalima įgyvendinti, nes tai sudėtingesnis technologinis sprendimas, kuriam reikia laiko ir aktyvaus Seimo kanceliarijos indėlio. Kai bus išspręsti techniniai klausimai, bus teikiamos reikalingos Statuto pataisos.

Seimas, vadovaudamasis Seimo statutu, nutarė patvirtinti 14 Seimo komitetų pirmininkus ir dalį jų pavaduotojų. Už tai numatantį Seimo nutarimą (projektas Nr. XIVP-29) balsavo 81 Seimo narys, prieš – 11, susilaikė 11 parlamentarų. Seimas nutarė, kad Aplinkos apsaugos komitetui vadovaus Seimo narė **Aistė Gedvilienė**, Biudžeto ir finansų komitetui – Seimo narys **Mykolas Majauskas**, Ekonomikos komitetui – Seimo narys **Kazys Starkevičius**, pavaduotoju paskirtas Seimo narys **Gintautas Paluckas**.

Europos reikalų komiteto vadove paskirta Seimo Pirmininko pavaduotoja **Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė**, pavaduotojais – Seimo nariai Laima Liucija Andrikienė, Audronius Ažubalis, Domas Griškevičius, Arminas Lydeka, Marius Matijošaitis, Mindaugas Puidokas.

Kaimo reikalų komiteto pirmininku nutarta paskirti Seimo narį **Viktorą Pranckietį**, pavaduotoju – Seimo narį Vidmantą Kanopą.

Kultūros komitetui vadovaus Seimo narys **Vytautas Juozapaitis**, **Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui** – Seimo narys **Laurynas Kasčiūnas**, **Socialinių reikalų ir darbo komitetui** – Seimo narys **Mindaugas Lingė**, **Sveikatos reikalų komitetui** – Seimo narys **Antanas Matulas**, **Teisės ir teisėtvarkos komitetui** – Seimo narys **Stasys Šedbaras**, **Žmogaus teisių komitetui** – Seimo narys **Tomas Vytautas Raskevičius**.

Švietimo ir mokslo komiteto pirmininku patvirtintas Seimo narys **Artūras Žukauskas**, pavaduotoja – Seimo narė Vilija Targamadzė.

Užsienio reikalų komiteto vadovu paskirtas Seimo narys **Žygimantas Pavilionis**, pavaduotoju – Seimo narys Antanas Guoga.

Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui vadovaus Seimo narys **Ričardas Juška**, pavaduotoju patvirtintas Seimo narys Valentinas Bukauskas. Dėl Audito komiteto vadovo bus apsispręsta vėliau.

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos pirmininkas ir Seimo Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LVŽS) frakcijos seniūnas **Ramūnas Karbauskis** pranešė atsisakęs Seimo nario mandato. Tokį sprendimą jis ir didžiausia opozicijos frakcija priėmė nepritardami ir protestuodami prieš Seimo vadovybės ir Seimo daugumos veiksmus, kuriais eliminuojama didžiausia opozicinė frakcija iš Seimo vadovybės. Dar ryte frakcija pranešė atsisakanti dalyvauti tolesniame politiniame farse, kurį kuria frakcijos pasitikėjimą praradusi Seimo vadovybė ir valdančioji dauguma.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV OFICIALIAI PASITRAUKĖ IŠ „ATVIRO DANGAUS” SUTARTIES



AP

Š. m. lapkričio 22 d. JAV oficialiai pasitraukė iš „Atviro dangaus” (angl. „Open Skies”) sutarties.

Apie pasitraukimą iš sutarties, kuria siekiama kelti valstybių tarpusavio pasitikėjimą leidžiant stebėti viena kitos kariuomenes, JAV perspėjo prieš pusmetį.

Remiantis šia 1992 m. suderėta ginklų kontrolės sutartimi, 34 dalyvaujančios valstybės, tarp kurių – JAV ir

Rusija, gali atlikti neginklatus stebėjimo skrydžius virš viena kitos teritorijos.

Maskva pademonstravo didesnę susidomėjimą Europos valstybių stebėjimu iš oro nei Jungtinės Valstijos, tad JAV pasitraukimas nebūtinai sutartį iškart pavers beverte.

Kiek anksčiau šį mėnesį Rusijos užsienio reikalų ministras Sergejus Lavrovas pareikalavo rašytinių garantijų iš likusių NATO narių, kad nuo

šiol skrydžių metu surinkti duomenys nebus perduodami JAV. Ministras taip pat pareiškė, kad Rusija ir toliau vykdys stebėjimo misijas virš Europoje veikiančių JAV karinių bazių.

Tuo metu JAV pareigūnai teigia, kad Maskva pažeidinėjo „Atviro dangaus” sutartį, neleisdama atlikti skrydžių virš kai kurių teritorijų, tarp kurių – Kaliningradas ir siena su Gruzija.

ELTA

ĮVYKIAI BALTARUSIJOJE. OPOZICIJOS MITINGAS MINSKE SUTRAUKĖ TŪKSTANČIUS BALTARUSIŲ, VĖL SULAIKYTA MAŽIAUSIAI 300 ŽMONIŲ



Minsko režimo pareigūnai sulaiko protestuotojus Baltarusijoje per lapkričio 8-osios protestus.

AP

Baltarusijoje lapkričio 22 d., sekmadienį sulaikyta mažiausiai 300 protesto akcijų dalyvių, pranešė žmogaus teisių centras „Viasna”. Centro tinklapyje skelbiamas sąrašas su sulaikytų protestuotojų pavardėmis, jis nuolat atnaujinamas. Dabar jame išvardinti 304 sulaikytieji.

Baltarusijos sostinėje, kur sekmadienį vyko eilinė opozicijos protesto akcija, vėl buvo uždarnos metropoliteno stotys.

Be to, Baltarusijos sostinėje vėl strigo mobiliojo interneto ryšys ir tai, kaip paaiškino mobiliojo ryšio operatoriai,

daroma valdžios institucijų nurodymu.

„Pagal įgaliotųjų valdžios institucijų nurodymą, lapkričio 22 dieną Minske sumažintas mobiliojo interneto pralaidumas. Vykdam šį reikalavimą, prastėja duomenų perdavimo paslaugos kokybė arba ši paslauga yra laikinai neprieinama”, – pranešime tviteryje nurodė mobiliojo ryšio operatorė A1.

„Viasna” sulaikymus užfiksavo sostinėje Minske, taip pat kituose didžiuosiuose šalies miestuose, tokiuose kaip Gardinas, Brestas, Novopolockas, Pinskas, Liachovičiai.

Protesto akcijos, paskutinę savaitės dieną jau tradiciškai pritraukiančios daugiausiai žmonių, šį sekmadienį buvo labiau panašios į pavienes, omonininkams panaudojus „specialiąsias priemones”, kurių panaudojimą patvirtino Vidaus reikalų ministerija.

Minske ir kai kuriuose kituose miestuose sekmadienį vyksta protesto akcijos įvairiose miestų vietose. Teisėsaugos pareigūnai

vaiko susirinkusiuosius ir kai kuriuos iš jų sulaiko.

Ryte į Baltarusijos sostinę įvažiavo karinė technika ir buvo užtvėrtos miesto centre esančios aikštės.

Opozicija ir Vakarų demokratijos šiuos rinkimus laiko suklustotais. Sostinės centre esančiose aikštėse, kaip antai Nepriklausomybės aikštėje, jau įrengiamos užtvartos.

Baltarusiją jau ketvirtą mėnesį krečia masiniai protestai dėl rugpjūčio 9-osios prezidento rinkimų, kurių laimėtoju buvo paskelbtas Aliaksandras Lukašenka, vadovaujantis šaliai nuo 1994 metų.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiros numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

SVARBIAUSI PASAULYJE RINKIMAI – JAV PREZIDENTO

JAV prezidento rinkimai, vykstantys kas ketveri metai, yra vienas svarbiausių pasaulinių įvykių, mažiausiai pusmečiui prikaustantis politikų, politologų ir žiniasklaidos atstovų dėmesį. Bet visvien tokio dėmesio, kokio susilaukė Donaldas Trampo (Donald Trump) ir Džo Baideno (Joe Biden) dvikova JAV prezidento rinkimuose, kažin ar yra kada nors buvę. Jau pirmą kartą, kai stojo į kovą dėl pasaulio supervalstybės vadovo posto, D. Trampas sukėlė tikrą audrą savo neįprastais, nusistovėjusiam politiniam komfortui prieštaraujančiais pareiškimais. Tuomet jis pažadėjo sustiprinti JAV ekonomiką, pastatyti sieną tarp JAV ir Meksikos, laikinai uždrausti musulmonų imigraciją į JAV ir t. t. „Padarykime Ameriką vėl didžią!“ – toks buvo jo šūkis. 2016 m. jis įveikė demokratų partijos kandidatę Hilari Klinton ir tapo 45-uoju Jungtinių Valstijų prezidentu ir tapo pirmuoju, kuris anksčiau nėjo jokių oficialių valstybinių pareigų ir nebuvo tarnavęs JAV kariuomenėje.

Jo prezidentavimas pasižymėjo ir trečiąja JAV istorijoje prezidento apkalta (kaltintas neteisėtai raginęs užsienio – Ukrainos – vyriausybę kištis į JAV rinkimus bei trukdymu Kongresui vykdyti tyrimą), pasibaigusia Senate išteisinimu.

Kaip jam pasisekė įvykdyti priešrinkiminius pažadus sustiprinti ekonomiką, galima spręsti iš dolerio kurso pakilimo, tačiau mums, lietuviams, daug svarbiau JAV indėlis į mūsų šalies saugumą. Nors D. Trampas yra sukėlęs nuogastavimų savo išsakytomis abejonėmis dėl naudos amerikiečiams būti NATO, visgi jo kritika apsnūdusioms aljanso narėms, nerodančioms pastangų skirti įsipareigotą 2 proc. finansavimą NATO, buvo veiksminga, sukritikuotos šalys susirūpino, tiesa, ne visos. Kita vertus, D. Trampo sveikinimai Didžiajai Britanijai išstojus iš ES negali būti vertinami kaip pozityvus Vakarų vienybės atžvilgiu. Ir griežtesnės JAV prezidento pozicijos prieš Ukrainą vykdančios Rusijos atžvilgiu galima pasigesti – atrodytų, D. Trampas turėtų susilaikyti nespaukęs rankos Vladimirui Putinui. Atrodo, kad ir sankcijų Rusijai už įvykdytą agresiją D. Trampas neinicijavo, tik pasirašė. O tai, kad šaipęsis iš konkurentės H. Klinton dėl jos priekaištų, kad Rusija kišosi į rinkimus, vėliau nesureikšmino šios saugumo prasmės svarbios žinios – tik paskatino gandus, jog jis pats kažkuo susijęs su Kremliumi... „Nord Stream 2“ projekto blokavimo pastangos irgi galėjo būti efektyvesnės, tiesa, tai ne vien politikų pastangų reikalas. Žinoma, daugelis jo sprendimų iš tikrųjų yra susiję su grynai ekonomine nauda Jungtinėms Valstijoms, tačiau ne visada ta nauda gali būti skaičiuojama pinigais.

Bet labiausiai 45-asis JAV prezidentas nustebino pasaulį neįgdamas covid19 pandemijos pavojų. Rezultatas buvo prastas – JAV tapo šalimi, kurioje pandemija sukerėjo: didžiausias užsikrėtusiųjų skaičius, daugiausia mirčių. Galų gale susirgo ir pats prezidentas.

Nuolatinė jo darbo aplinkos žmonių kaita, kartais tiesiog stačiokiškas jo elgesys ar pasisakymai, ne itin su vakarietiškomis šeimos vertybėmis derantis jo šeimyninis gyvenimas

JOE BIDENO PERGALĖ – ĮTIKINAMA, BET UŽDUOTIS – SUNKIAI ĮVEIKIAMA

Joe Bideno pergalė Jungtinių Valstijų prezidento rinkimuose bus pakankamai įtikinama. Nors diskusijos nesiliaus dar ilgai, Demokratų partijos kandidatas pralenkė Donaldą Trampą (Donald Trump) daugiau nei keturiais milijonais balsų.

Vertinant patį svarbiausią kriterijų, rinkikų kolegiją, J. Bideno pranašumas veikiausiai taip pat bus apčiuopiamas: 306 prieš 232.

D. Trampas, tiesa, nėra linkęs nusileisti. Jo atstovai tikina skųsiantys rezultatus dėl pažeidimų bei prašysiantys perskaičiavimų. Tikėtina, kad Džordžijoje ir dar keliuose valstijose balsai ištis bus skaičiuojami iš naujo.

Visgi manyti, kad rezultatai gali esmingai keistis, priežasčių kol kas nėra. Jei įtikinami įrodymai bus pateikti, galime neabejoti, jog teismai juos nešališkai išnagrinės. Tačiau lig šiol D. Trampo kritika apsiriboja emocingais politiniais pareiškimais, o ne faktiniais argumentais.

Tad kalbos apie tai, jog esą bandoma suklastoti J. Bideno pergalę, kol kas grįstos prielaidomis, panašiomis į šamokslą teoriją. Jungtinės Valstijos yra demokratinė valstybė, ir

nors rinkimai visuomet kursto aistras, jų eiga užtikrina laisvą gyventojų pasirinkimą. D. Trampo pergalė prieš ketverius metus yra geriausias to įrodymas.

Be to, net teoriškai sunku įsivaizduoti, kaip skirtingos valstijos galėtų masiškai klastoti balsus J. Bideno naudai. Juk įtakingiausias valstybės pareigūnas šiuo metu yra būtent D. Trampas; jis paskyrė sau lojaliaus asmenis ne tik į aukščiausias vyriausybės pozicijas, bet ir teisėsaugos struktūras; galiausiai D. Trampo Respublikonų partija kontroliuoja daugiau vietos valdžios institucijų atskirose valstijose nei Demokratų partija.

Būtent todėl esamos emocijos panašesnės į D. Trampo nenorą susitaikyti su nepalankiais rezultatais. Juk ir pats prezidentas yra ne kartą kartojęs, jog gyvenime nėra nieko blogiau nei pralaimėti. Visgi sklinda kalbos, jog galiausiai D. Trumpas pripažins faktus, sutiks su pralaimėjimu bei nesabotuos valdžios perdavimu.

Būtent valdžios perdavimo procesas bus labai reikšmingas, mat J. Bidenas Baltųjų rūmų šeimininku taps tik sausio 20 dieną. Iki tol valdys D. Trampas, tad jo gerano-

riškumas perduodant darbus bei suteikiant informaciją būsimajai administracijai turės milžinišką įtaką tokių problemų kaip pandemija suvaldymui. Jei požiūris bus priešiškas, Jungtinės Valstijos praras svarbaus laiko ir rizikuos dar didesne sveikatos bei ekonomine krize.

Bet kuriuo atveju J. Bidenui nebus lengva. Prezidentas yra įtakingiausias Jungtinių Valstijų pareigūnas, tačiau jo efektyvumas priklauso nuo gebėjimo susitarti su Kongresu, kurį sudaro Atstovų rūmai bei Senatas.

Neturėdamas Kongreso palaikymo, prezidentas nesugebės įgyvendinti svarbių reformų, priimti reikalingų įstatymų bei gauti lėšų jų įgyvendinimui. Yra didelė tikimybė, kad J. Bideno Demokratų partija turės daugumą Atstovų rūmuose, tačiau Senate dominuojančią poziciją gali išsaugoti Respublikonai.

O juk būtent Senatas tvirtins J. Bideno pasirinktus asmenis į vyriausybės pozicijas. Tad naujam prezidentui prireiks pademonstruoti įspūdingus derybinius sugebėjimus tam, kad sugebėtų pralaužti partinę priešpriešą. Būtent tai jis ir žada padaryti.

Linas Kojala, politologas

GALIMYBĖS APSKŪSTI RINKIMŲ REZULTATUS – MENKĖJA

Praėjus jau dviem savaitėms nuo tada, kai Joe Bidenas užsitikrino pergalę JAV prezidento rinkimuose, Donaldui Trampui (Donald Trump) mažėja galimybių pakeisti rezultatą. Jau ir Mičigano respublikonai atmetė jo skleidžiamas abejones dėl J. Bideno pergalės. Anksčiau D. Trampo pastangos žlugo Džordžijoje ir Nevadoje – iš viso pralaimėti 28 ieškiniai. Jis pats per retą viešą pasirodymą be įrodymų kartojo pasiekęs pergalę, bet jo viceprezidentas netiesiogiai pripažino pralaimėjimą.

Dar viena valstija, dar vienas balsų perskaičiavimas. Viskonsine J. Bidenas laimėjo daugiau kaip 20 tūkstančių balsų persvara, bet D. Trampo teisininkai paprašė iš naujo skaičiuoti balsus dvejose apygardose. Abi jos miestietiškos, taigi nedaug abejojančių, kad perskaičiavimas rezultato nepakeis.

Kaimyniniame Mičigane J.

Bideno persvara – 150 tūkstančių balsų, valstija pirmadienį tvirtins rezultatą. Bet atsidūrė dėmesio centre, kai D. Trampas pasikvietė jos parlamento respublikonus, oficialiai – įprasto pasitarimo, bet J. Bideno komanda išsyk apkaltino jį dėl antikonstitucinio spaudimo apeiti balsavimo rezultatus.

„Žinoma, tai piktnaudžiavimas valdžia, tai atviras bandymas bauginti rinkimų pareigūnus. Tai be galo siaubinga. Tiesą sakant, matant visus pralaimėjimus ir visą fiasko istoriją, tai dar ir apgailėtina. Bet greta viso to tai bus dar ir nesėkminga“, – tikina J. Bideno štabo vyresnysis teisininkas Bobas Baueris.

Po virtinės nesėkmių teismuose, pasak žiniasklaidos, D. Trampo komanda siekia, kad dviejų valstijų parlamentai, kur respublikonai turi daugumą, patys skirtų rinkikus kolegijoje balsuoti už D. Trampą, net jei abiejose laimėjo J. Bidenas. To dar nėra buvę istorijoje ir,

pavyzdžiui, Mičigane įstatymai draudžia taip ignoruoti rinkėjų valią.

„Kalbantis su Baltųjų rūmų pareigūnais, tikroji šio susitikimo priežastis – prezidento bandymas daryti įtaką ir burti paramą sau tarp tų respublikonų, kurie galėtų pakeisti rinkikus jam patogiai linkme“, – tikina „Associated Press“ Baltųjų rūmų reporteris Zeke'as Milleris.

Mylintis viešumą D. Trampas nesirodė viešai visą savaitę, o kai pasirodė – neatsakinėjo į klausimus, tik apkaltino farmacijos bendroves, kad gerą žinią dėl vakcinų paskelbė jau po rinkimų.

„Farmacijos milžinės kišo milijonus dolerių į neigatyvią reklamą prieš mane per kampaniją, kurią, beje, laimėjau. Bet pamatysime...74 milijonai balsų“, – sakė žurnalistams JAV prezidentas.

Jokių sukčiavimo įrodymų jis nepateikia, net jam ištikimiausia „Fox News“ televizijos laida jau piktinasi, kad faktų tiesiog nėra. Bet D. Trampo rėmėjai juo tiki ir besąlygiškai. Apklausos rodo, kad du trečdaliai respublikonų abejoja, ar rinkimai buvo sąžiningi – taigi tarp dešimčių milijonų pasėtos abejonės pačia Amerikos demokratija.

LRT

(tris kartus vedė, atrodo, kad ir paskutinis kartas baigiasi skyrybomis) – visa tai nesuteikė žavesio D. Trampui kaip politikui. Nenuostabu, kad per 2020 m. JAV prezidento rinkimus rinkimuose dalyvavusių piliečių skaičius buvo rekordinis ir rezultatas buvo nenaudingas perrinkimo siekiančiam D. Trampui – rinkimų laimėtoju laikomas D. Bidenas, kuriam, atrodo, liko tik formalumai tapti 46-uoju prezidentu.

Kęstutis Šilkūnas

SEIMAS PAREIŠKĖ PADĖKĄ DŽONUI ŠIMKUI UŽ NUOLATINĮ RŪPESTĮ LIETUVOS SAUGUMU



Susitikimas su JAV Atstovų Rūmų Baltijos draugų grupės pirmininku Džonu Šimkumi (John Shimkus) (centre). Kairėje – Seimo Tarpparlamentinių ryšių su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis grupės pirmininkas Emanuelis Zingeris, dešinėje – Seimo Pirmininkas Viktoras Pranckietis. 2020 m. kovo 3 d.

Seimo kanceliarijos nuotr.

2020 m. lapkričio 19 d. pranešimas žiniasklaidai

Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad ilgametis Jungtinių Amerikos Valstijų Atstovų Rūmų narys **Džonas Šimkus** (John Shimkus) atsisveikina su JAV Kongresu, ir įvertindamas visą jo indėlį į Baltijos valstybių Laisvės bylą, Lietuvos vardu pareiškė didžiausią padėką jam už 23 metus trukusį nuolatinį rūpestį Lietuvos saugumu.

Už tai numatančią Seimo rezoliuciją (projektas XIVP-14(2) vieningai balsavo 122

Seimo nariai.

Kaip akcentuojama priimtoje Seimo rezoliucijoje, lietuvių kilmės D. Šimkus buvo ilgametis Baltijos draugystės grupės pirmininkas, kažkada ginklu saugojęs sąjungininkų laisvę Vokietijos Federacinėje Respublikoje, vienas aktyviausių Lietuvos narystės NATO šalininkų, padėdavęs Lietuvai visais klausimais.

„Džonas Šimkus buvo vienas aktyviausių kongresmenų įtikinant JAV Kongresą liberalizuoti prekybą suskystintomis gamtinėmis dujomis,

patvirtinti NATO gynybos planus Baltijos šalims, kovojant su Rusijos agresija Ukrainoje, paskelbiant ir nuolat minint JAV Kongrese Juodojo kaspino dieną, kovojant su Kremliaus priešiška propaganda ir dezinformacija, steigiant JAV investuotojų Lietuvoje tarybą ir daugybę kitų iniciatyvų, susijusių su parama Baltijos šalims”, – pabrėžiama priimtame dokumente.

Šios rezoliucijos iniciatorius – Seimo narys Emanuelis Zingeris. **LRS**

SEIMAS PADIDINO LIETUVOS INDĖLĮ NATO MISIJOJE IRAKE

2020 m. lapkričio 17 d. pranešimas žiniasklaidai

Seimas vieningai priėmė Seimo nutarimus (projektai Nr. XIII-P-5271(2), Nr. XIII-P-5272(2), kuriais nutarta didinti Lietuvos indėlį NATO misijoje Irake ir nustatyti NATO greitojo reagavimo pajėgoms, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų, NATO ir ES karinėse vadavietėse tarnybą atliekančių Lietuvos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose 2021–2022 metais teisinį pagrindą.

Priimtu Seimo nutarimo pakeitimu nuspręsta padidinti NATO karinėje mokymo operacijoje Irake dalyvaujančių Lietuvos karių skaičių iki 50. Šiuo metu galiojantis Seimo nutarimas leidžia NATO karinėje mokymo operacijoje dalyvauti iki 11 Lietuvos karių ir krašto apsaugos sistemoje tarnaujančių civilių tarnautojų.

Pagrindiniai NATO karinio mokymo operacijos Irake uždaviniai yra teikti mokomąją ir

patariamą paramą Irako gynybos ir saugumo institucijoms, taip pat šio sektoriaus mokymo įstaigoms. „Pažymėtina, kad Lietuvos pajėgų apsaugos būrys kovinėse operacijose nedalyvaus. Pagrindinė jo užduotis – užtikrinti Irako sostinėje esančios NATO karinės mokymo operacijos Irake vadavietės bazės vidaus apsaugą, taip pat jos personalo eskortavimą ir apsaugą Bagdado mieste”, – teigiama dokumento aiškinamajame rašte.

Nauju priimtu Seimo nutarimu sutarta 2021 m. siųsti iki 331, o nuo 2022 m. – iki 432 Lietuvos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvauti tarptautinėse operacijose, kai Šiaurės Atlanto Taryba priima sprendimą panaudoti NATO greitojo reagavimo pajėgas ir (arba) NATO karinių vadavietėjų personalą tarptautinėje operacijoje arba



LRS

ES Taryba priima sprendimą panaudoti Europos Sąjungos karinių vadavietėjų personalą tarptautinei operacijai.

2021–2022 m. taip pat nutarta siųsti iki 142 Lietuvos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų, priskirtų Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms, dalyvauti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijų pagrindu vykdomose, NATO ar ES tarptautinėse operacijose ar tarptautinėse operacijose, vykstančiose NATO ir ES valstybių narių teritorijose, kai Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms vadovaujanti valstybė po konsultacijų su dalyvaujančiomis valstybėmis nusprendžia dalyvauti šiose operacijose. **LRS**

KARO MUZIEJUJE KAUNE – IŠSKIRTINIS PAMINKLAS „UŽ JŪSŲ IR MŪSŲ LAISVĘ”

Lapkričio 17 d. į Vytauto Didžiojo karo muziejų atvežtas išskirtinis paminklas, skirtas visų Rusijos sukeltų karinių konfliktų aukoms atminti. Dar 2017 m. Ramūnui Šerpatauskui gimusi idėja iš fronte surinktų minų skeveldrų, tūtų ir kito karo metalo, kuris sėjo mirtį, pagaminti kryžių, buvo įgyvendinta kartu su savanoriu, bataliono „Donbas Ukraina” kariu Oleksa Sokil.

Vytauto Didžiojo karo muziejuje apie 200 kg sveriantis kryžius bus eksponuojamas iki 2021 m. vasario pabaigos, vėliau jis bus Vilniuje, Klaipėdoje ir kituose Lietuvos miestuose, o galiausiai keliaus į Šiaulių r. Meškuičių seniūnijoje esantį Kryžių kalną, kuriame bus pastatytas ir iškilmingai atidengtas.

„Šis kryžius – unikalus tuo, kad yra vienintelis toks pasaulyje, kadangi visi jo komponentai surinkti būtent fronto linijose. Visos panaudotos medžiagos – mirtį nešęs metalas. Ukrainos kariai šitaip norėjo padėkoti Lietuvai už paramą, kuri viena pirmųjų ištisė pagalbos ranką”, – pasakojo vienas iš idėjos iniciatorių, Lietuvos kariuomenės Karių reabilitacijos centro specialistas Ramūnas Šerpatauskas.

Kryžių su užrašu „Už jūsų ir mūsų laisvę” juosia asmens indentifikavimo žetonai (ID) su žuvusių Ukrainos karių vardais, data ir vieta. Tarp šių žetonų galima rasti ir 1991 m. sausio 13-osios aukos Gintaro Žagunio, Medininkų tragedijos ir paskutinės sovietų agresijos aukos – savanorio Artūro Sakalausko vardinius žetonus. Kalvis ir šio kūrinio autorius Anatolijus Lavričenko sakė: „Kryžius yra tarsi motinos figūra, o šie žetonai – jos liūdni papuošalai.”

Nuo 2014 m. rudens Lietuvoje yra gydomi ir reabilituojami sužeisti ukrainiečių kariai, dalyvavę Rusijos ir Ukrainos kare. 2017 m. balandį Lietuvos kariuomenės Dr. Jono Basanavičiaus karo medicinos tarnybos Karių reabilitacijos centro Ukrainos karių laisvalaikio organizavimo kuratorius Ramūnas Šerpatauskas, palai komas Ukrainos ambasados Lietuvoje, Kryžių kalne pastatė pirmąjį Ukrainos karių kryžių.

Tuo metu Ramūnui Šerpatauskui gimė unikali

mintis – jis ukrainiečių kariams pasiūlė iš fronte surinktų minų skeveldrų, tūtų ir kito karo metalo, kuris sėjo mirtį – pagaminti kryžių, kuris būtų skirtas visų Rusijos sukeltų karinių konfliktų aukoms atminti. Įgyvendinti šį projektą ėmėsi ukrainietis, savanoris, bataliono „Donbas Ukraina” karys Oleksa Sokil. Jis dalyvavo statant pirmąjį kryžių, tad simboliška, kad ėmėsi darbo įgyvendinant ir šį projektą. R. Šerpatauskas kartu su Oleksa Sokil 2018 m. važinėdamas po Ukrainą ir susitikdamas su savanorių organizacijomis, bendraudamas su kariais pristatė projektą bei jo idėją, pasakojo apie Kryžių kalną ir 2017 m. gimusią idėją pastatyti kryžių nuo Ukrainos karių.

Akcija sulaukė didelio pa-



Paminklas prie Karo muziejaus. **LR KAM**

laikymo, prisijungę kariniai vienetai, dalyvaujantys karo veiksmuose – surinkta 10 maišų „mirties” metalo. Visa tai buvo pervežta į Poltavą, kur karo veteranai, pagal specialybę – kalviai, ėmėsi įgyvendinti projektą, t. y. kryžiaus pagal Ukrainos kazokų stilistiką gamybos. Kryžiaus centre – skydas, padalintas į dvi dalis – Lietuvos ir Ukrainos vėliavų spalvas, ant kurių pavaizduoti šių dviejų valstybių simboliai – Gediminaičių stulpai ir Tridantis.

Dr. Jono Basanavičiaus karo medicinos tarnybos Karių reabilitacijos centras Druskininkuose priima sužeistų Ukrainos armijos karių grupes, kurios baigiantis reabilitacijos kursui vyksta į Kryžių kalną ir ten pastato atminimo žuvusiems ginklo broliams bei padėkos Lietuvos žmonėms kryžius. Iš viso jau pastatyti 27 kryžiai.

Nuo pat Rusijos karinės agresijos Ukrainoje 2014 m. pradžios Lietuva politiškai palaiko ir remia Ukrainą.

Projekto autorius Ukrainoje – Oleksa Sokil. Projekto vadovas Lietuvoje – Ramūnas Šerpatauskas. Kalvis – Anatolijus Lavričenko. **LR KAM**

LIETUVOS KARIUOMENĖS DIENOS PROGA PIRMĄSYK SUPLEVĖSUOS VISŲ KETURIŲ PAJĖGŲ VĖLIAVOS



Ankstesnės Lietuvos kariuomenės dienos šventės nuotrauka.

LR KAM

„Esu dėkingas kiekvienam kariui už jo indėlį atliekant kariuomenės taikos meto užduotis. Džiaugiuosi,

jog pateisinote visuomenės lūkestį ir pasitikėjimą, kai kovoje su virusu visiems reikėjo kariškos tvarkos, plana-

vimo, tikslumo ir orientacijos į rezultatą”, - sako krašto apsaugos ministras sveikindamas Lietuvos karius su

Lietuvos kariuomenės diena.

Lapkričio 23-iąją dieną minėsime Lietuvos kariuomenės dieną. Šiuo metu Lietuvoje, kaip ir didžiojoje dalyje pasaulio, stengiamasi suvaldyti koronaviruso pandemiją – įvestos įvairaus pobūdžio prevencinės priemonės keičia tradicines Lietuvos kariuomenės dienos minėjimo programas ir šventinius renginius.

Šiais metais neįvyks Lietuvos kariuomenės dienos ir kariuomenės atkūrimo proga Vilniaus katedros aikštėje tradiciškai rengiama iškilminga karių rikiuotė ir paradas Gedimino prospektu. Taip pat neįvyks daugelis tradicinių renginių įvairiose Lietuvos kariuomenės įgulose arba jie bus pakeisti į pandemijos metu leidžiamus minėjimo būdus. Visais atvejais bus laikomasi kariuomenėje taikomų viruso prevencijos priemonių ir Sveikatos apsaugos ministerijos rekomendacijų.

Lietuvos kariuomenės dienos akcentas – Specialiųjų

operacijų pajėgų (SOP) vėliavos pristatymas. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino štabo batalione planuojamoje surengti iškilmingoje vėliavų pakėlimo ceremonijoje bus oficialiai pristatyta ir įteikta Specialiųjų operacijų vėliava. Po šio simbolinio gesto pirmąsyk bus oficialiai iškeltos keturių Lietuvos kariuomenės pajėgų vėliavos. Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopa atliks parodomąją programą su dedikuotomis salvėmis, dalyvaus Lietuvos kariuomenės orkestras, pajėgų atstovai.

Lietuvos kariuomenės diena minima lapkričio 23-iąją dieną. Ši diena siejama su Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1918 m. lapkričio 23 d. priimtu pirmuoju įsaky mu dėl Lietuvos kariuomenės organizavimo. Šiais metais minime jau 102-ąsias atkurtos Lietuvos kariuomenės, kurios ištakos siekia Lietuvos didžiosios kunigaikštystės kariaunas, įsteigimo metines.

LR KAM

PRITARTA LIETUVOS ELEKTROS ENERGETIKOS SISTEMOS SAVARANKIŠKUMO IR PATIKIMUMO STIPRINIMO PRIEMONĖMS

Lietuvos Vyriausybė pritarė Energetikos ministerijos parengtam elektros energetikos sistemos savarankiškumo ir patikimumo stiprinimo priemonių planui, kuris užtikrins, kad iki sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais, būtų įgyvendintos visos priemonės patikimam elektros energetikos sistemos veikimui užtikrinti ir sistemos atsparumui nuo galimo trečiųjų šalių poveikiui stiprinti.

„Užsitikrinusi Europos Sąjungos finansinę paramą sinchronizacijos projektui, Lietuva kryptingai ir nuosekliai rengiasi Lietuvos elektros sistemos atjungimui nuo rusiško BRELL žiedo ir prisijungimui prie patikimų partnerių Europoje. Šiandien Vyriausybė pritarė konkrečioms priemonėms, kurios sustiprins mūsų elektros energetikos sistemos patikimumą ir padidins jos atsparumą iki sinchronizacijos su Europa”, – sako energetikos ministras Žygmantas Vaičiūnas.

Šiame plane numatyti keturi svarbiausi etapai, kurie užtikrins elektros energetikos sistemos pasirengimą veikti efektyviai ir patikimai.

Iki 2021 m. antrosios pusės numatyti įgyvendinti LitPol Link jungties išplėtimo projektą ir atlikti visus būtinus bandymus su Lenkijos perdavimo sistemos operatoriumi, kad esant poreikiui sistemai būtinas dažnis būtų palaikomas per jungtis su Lenkija ir taip užtikrinamas patikimas Lietuvos elektros energetikos sistemos veikimas.

Taip pat numatyti sprendi-

mai, kurie užtikrins vietinės elektros energijos generacijos pasirengimą ir taip bus užtikrintos galimybės Lietuvos elektros energetikos sistemai veikti savarankiškai izoliuotu režimu efektyviausiu būdu sąnaudų ir saugumo požiūriu.

Taip pat į planą įtrauktas 200 MW energijos kaupiklių projektas, kuris yra svarbus Lietuvos energetiniam saugumui ir patikimam elektros energijos perdavimo sistemos darbui iki sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais. Numatyta įdiegti energijos kaupimo įrenginius, kurių suminė galia sieks ne mažiau nei 200 MW, o talpa sudarys ne mažiau nei 200 MWh. Jie bus naudojami momentiniam energijos perdavimo sistemos veiklos patikimumui užtikrinti esant nenumatytoms situacijoms tinkle.

Šiandien Vyriausybė suteikė įgaliojimus energetikos ministerijai skelbti konkursą atrinkti 200 MW energijos kaupiklių projektą įgyvendinsiančią bendrovę.

„Tai yra strateginės svarbos energetinio saugumo projektas, kuris sudarys palankias sąlygas greitesnei Lietuvos desinchronizacijai nuo rusiškos sistemos ir didins mūsų sistemos savarankiškumą. Ateityje šis projektas pasitarnaus ne tik sistemos patikimumui, bet ir padės siekti Žaliojo kurso tikslų sparčiai vystant atsinaujinančią energetiką”, – sako energetikos ministras Ž. Vaičiūnas.

Viena iš esminių Baltijos šalių sinchronizacijos sąlygų, kurias yra nustačiusi Europos elek-

tros perdavimo sistemos operatorių asociacija (ENTSO-E), yra Baltijos šalių elektros energetikos sistemų izoliuoto darbo bandymas. Todėl numatyta siekti sutarimo su Estija ir Latvija dėl operatyvesnio priemonių, reikalingų bendram izoliuotam ir patikimam Baltijos šalių sistemų darbui užtikrinti, įgyvendinimo ir jį atlikti anksčiau nei 2024 m.

Elektros energetikos sistemos savarankiškumo ir patikimumo stiprinimo priemonių planas yra glaudžiai susijęs su Sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių planu ir jie bus įgyvendinami lygiagrečiai, kad būtų užtikrintas Sinchronizacijos projekto įgyvendinimas optimaliais terminais.

Sutrikus gamybai Vakarų Europoje dėl COVID-19 pandemijos ir vėlavimų tiekiant įrangą, taip pat dėl užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūrų Vyriausybėje pritarta trijų projektų įgyvendinimo terminų perkėlimui – Šiaurės rytų Lietuvos elektros perdavimo tinklo optimizavimas, LitPol Link jungties išplėtimo projektas bei sinchroninių kompensatorių įrengimas perdavimo tinkluose.

Iki šiol Lietuva, Latvija ir Estija kartu su Rusija ir Baltarusija veikia vadinamajame BRELL žiede, kuriame elektros dažnis centralizuotai reguliuojamas Rusijoje. Numatyta, kad Baltijos šalys prisijungs prie kontinentinės Europos tinklų ir pradės veikti sinchroniniu režimu su Lenkija, Vokietija ir kitomis kontinentinės Europos valstybėmis ne vėliau kaip 2025 m. **LRV**

PARENGTAS JURGIO AMBRAZIEJAUS PABRĖŽOS METŲ MINĖJIMO 2021 M. PLANAS

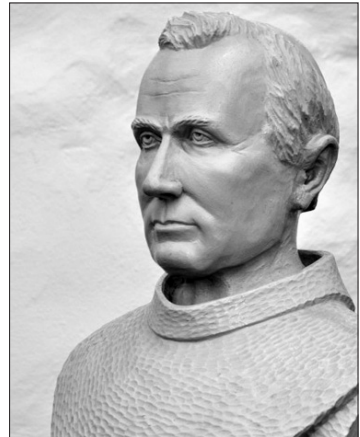
Seimui paskelbus 2021 metus Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos metais, Vyriausybė patvirtino Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengtą Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos metų minėjimo planą.

Planu siekiama paminėti mokslininko, botaniko, pedagogo, lietuvių kultūrinio sąjūdžio dalyvio, žemaičių raštijos veikėjo ir mokslo terminų kūrėjo, bibliofilo, kunigo pranciškono **Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos** (1771–1849) 250-ąsias gimimo metines ir pristatyti visuomenei jo palikimą bei atskleisti nuopelnus Lietuvos mokslo raidai, švietimui ir dvasinės kultūros puoselėjimui.

Plane numatytos Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos veiklai skirtos mokslinės konferencijos ir minėjimai, edukaciniai, kultūriniai ir pažintiniai renginiai, laidos ir publikacijos.

Mokslinę konferenciją „Jurgis Ambraziejus Pabrėža – vienuolis, botanikas, gydytojas, žemaičių bendrinės kalbos kūrėjas” organizuos Kretingos Viešpaties Apieškimio Švč. M. Marijos parapija ir Kretingos rajono savivaldybė. Lietuvos mokslų akademija organizuos mokslo ir kultūros popietę Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos 250-sioms metinėms paminėti.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija organizuos respublikinę biologijos (9–12 kl.) olimpiadą, skirtą



Jurgis Ambraziejus Pabrėža (1771–1849)

Jurgiui Ambraziejui Pabrėžai. Kretingos rajono savivaldybė organizuos turistinio maršruto Kretingos mieste „Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos keilias” parengimą.

Bus vykdomi Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos atminimo įamžinimo darbai Kretingoje – bus įrengta informacinė lenta Apieškimio vienuolyne ir vardinė klasė Pranciškonų gimnazijoje. Senosiose kapinėse bus restauruota antkapinė koplyčia.

Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos metams skirtos laidos bus transliuojamos LRT televizijoje ir radijuje, „Marijos radijuje”, bus sukurtas pasakojimų ciklas interneto dienraštyje „Bernardinai. It”. Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos kurija parengs ir išleis leidinį „J. A. Pabrėžos asmeninė biblioteka: katalogas” ir Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos pamokslų rinkinį.

LRV

PASTATYTAS PAMINKLAS PIRMAJAI SOVIETŲ OKUPACIJOS AUKAI

Ūtos kaime, Varėnos raj., pastatytas paminklas pirmajai sovietų okupacijos aukai – pasieniečiui Aleksandrui Barauskui, nužudytam prieš 80 metų, 1940 m. birželio 15 d., rašoma pranešime žiniasklaidai.

Paminklo autorius: a.a. skulptorius Jonas Jagėla, paminklą savo lėšomis pastatė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras.

Pirmoji sovietinės okupacijos auka, Lietuvos pasienio policijos Alytaus baro Ūtos sargybos viršininkas, 40-metis Aleksandras Barauskas buvo nužudytas ankstų 1940 m. birželio 15 d. rytą prieš pat mūsų valstybės okupaciją, sovietų kariuomenės daliniams įsibrovus į Lietuvos Respubliką ir atakavus Ūtos sargybos postą.

1939 m. Lietuvai atgavus sostinę Vilnių ir dalį Vilniaus krašto bei perkėlus Lietuvos valstybės sieną į Rytus, buvo pergrupuotas ir perdislokuotas Pasienio policijos Alytaus baras. 2-osios sargybos vy-

rams, vadovaujamiems sargybos viršininko A. Barausko, buvo patikėta saugoti naujai demarkuotą valstybės sienos atkarpą.

1940 m. birželio 15 d. apie 3 val. 40 min. sovietų kariuomenės kareiviai perėjo Lietuvos Respublikos valstybės sieną ir atakavo Ūtos sargybos postą, maždaug dvidešimt minučių šautuvais ir kulkosvaidžiais apšaudydami sargybos būstinę. Po to metė granatas, kurios sprogo prie pastato langų. Šeši rusų kareiviai įsiveržė į vidų ir ištempė sargybos viršininką į kiemą.

Vienas kareivis kelis kartus jam kirtė kardą, o nugriuvus, kitas užpuolikas šovė į galvą. Šį įvykį matė 8 liudininkai. Po egzekucijos sovietų kareiviai skubiai pasitraukė į Baltarusijos teritoriją. Sunkiai sužeistą savo viršininką pasieniečiai vežė į ligoninę, tačiau kelyje A. Barauskas mirė. Velionį palaidojo Noškūnuose, vėliau A. Barauskas perlaidotas Perlojos bažnyčios šventoriu-



A. Barauskui skirtas paminklas ir kadras, kaip sovietų kariai kerta SSRS–Lietuvos sieną 1940 m. birželį. Pranešimo autorių ir Krašto apsaugos ministerijos (KAM) nuotr. fotokoliažas

je, šalia varpinės.

Lietuvos Respublikos prezidento 2005 m. gegužės 10 d. dekretu Nr. 293 Aleksandras Barauskas po mirties apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordino Didžiuoju kryžiumi, 2005 m. lapkričio 2 d. jam

suteiktas Kario savanorio statusas, 2010 m. birželio 15 d. jis apdovanotas Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) atminimo ženklu „Valstybės sienos apsaugai – 90“. Nuo 2006 m. birželio 15 d. Aleksandro Barausko var-

das suteiktas VSAT Varėnos rinktinės Dubičių užkardai, 2015 m. – patruliniam Valstybės sienos apsaugos tarnybos laivui.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras

PRISTATYTA EUROPOS GYNYBOS PADĖTIES APŽVALGA



www.eda.europa.eu/

Lapkričio 20 d. Europos gynybos agentūra (EGA) Europos Sąjungos gynybos ministrams pateikė savo pirmąją išsamią Europos gynybos padėties apžvalgą – taip vadinamą Suderintos metinės peržiūros gynybos srityje (angl. *CARD*) ataskaitą. Tai pirmas kartas, kai EDA analizavo ir įvertino visų EDA valstybių narių gynybos išlaidas, bendrą Europos gynybos vaizdą, europiečių bendradarbiavimą gynybos srityje ir jo vystymo galimybes ateityje.

Ataskaitoje rekomenduojama sutelkti dėmesį į šešių naujos kartos didelio poveikio pajėgumų sistemų vystymą. Viena jų – Lietuvai itin reikšmingas sustiprintas karinis mobilumas. Kitos sritys apima pagrindinio kovinio tanko vystymą, Europos patruliavimo klasės laivus, karių sistemas, kovą su bepiločių orlaivių sistemomis (UAS)/patekimo į regioną užkirtimą ir regiono

blokavimą (A2/AD) ir gynybą kosmose. Iš viso yra siūlomos 55 naujos galimybės šalims kartu plėtoti gynybos pajėgumus, kurios padėtų didinti bendras investicijas ir mažinti pajėgumų fragmentiškumą.

Europos gynybos agentūros valdančiosios tarybos vaizdo konferencijoje dalyvavęs laikinai einantis pareigas viceministras E. Misiūnas pabrėžė, kad sustiprintas karinis mobilumas gali būti puikiu ES ir NATO bendradarbiavimo pavyzdžiu, kur kartu rengiami infrastruktūros standartai ir sienos kirtimo procedūros palengvintų karinių pajėgų judėjimą per ES šalis. Kita labai svarbi rekomendacija didinti gynybos išlaidas, kurią Lietuva jau įgyvendina nuo 2018 m. skirdama 2 proc. BVP gynybai. Pasak viceministro, bendrai ES valstybės narės panaudos CARD rezultatus rengdamos atvirus ir įtrau-

kus Nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) ir Europos gynybos fondo projektus.

„Pirmą kartą turime unikalų visų 26-ųjų EGA valstybių narių nacionalinės gynybos planavimo ir pajėgumų plėtros pastangų apžvalgą, – sako agentūros vadovas, ES vyriausiasis įgaliotinis užsienio ir saugumo reikalams Josep Borrell. – Tai yra išsamaus dialogo su nacionalinės gynybos planuotojais ES lygmeniu rezultatas. Joje valstybėms narėms nurodomos sritys, kuriose yra didelio bendradarbiavimo Europos gynybos srityje potencialo, aprūpinant valstybių narių pajėgas modernia įranga ir pagerinant jų sąveikumą, be kita ko, BSGP misijų ir operacijų metu“.

EGA ir CARD dalyvaujančios valstybės yra visos ES valstybės narės, išskyrus Daniją.

LR KAM

KEIČIASI JAV SAUSUMOS PAJĖGŲ ROTACIJOS LIETUVOJE

Pratybas Lietuvoje baigę Jungtinių Amerikos Valstijų kariuomenės Sausumos pajėgų 2-osios brigados 69-ojo pulko 2-ojo bataliono kariai grįžta į savo nuolatinę dislokacijos vietą. Juos Lietuvoje keičia nauja JAV karių pamaina – iki gruodžio vidurio į Lietuvą turėtų atvykti naujas sunkusis JAV vienetas – 8-jo kavalerijos pulko 2-asis batalionas, kuris, planuojama, Lietuvoje bus iki kitų metų vasaros vidurio.

Išvykstantys JAV sausumos pajėgų 2-osios brigados 69-ojo pulko 2-ojo bataliono kariai poligone Pabradoje treniravosi nuo rugsėjo pradžios. Per tą laiką jie dalyvavo pratybose su Lietuvos, Rukloje dislokuotos NATO priešakinių pajėgų bataliono kovinės grupės kariais. Į pratybas amerikiečių kariai buvo atsigaubę savo ginkluotę ir karinę techniką – tankus „Abrams“, šarvuočius „Bradley“.

„Lietuvos ir JAV gynybos bendradarbiavimas išlieka itin stiprus ir aktyvus, o JAV batalionų rotacijos Lietuvoje dar kartą patvirtina tvirtą JAV ir Lietuvos bendradarbiavimą gynybos srityje. Jų, o taip pat ir NATO pajėgų buvimas Lietuvoje yra vienas iš svarbiausių saugumą užtikrinančių veiksnių“, – sako laikinai einantis pareigas krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis.

JAV Sausumos pajėgų karių rotacijos Lietuvoje treniruojasi kaip JAV Sausumos pajėgų operacijos rytinėje Aljanso dalyje „Atlanto ryžtas“ (angl.

„Atlantic Resolve“) dalis. Karių Lietuvoje buvimas – tai JAV kolektyvinės gynybos įsipareigojimų NATO sąjungininkams patvirtinimas, užtikrinant saugumą Europoje po agresyvių Rusijos veiksmų Ukrainoje. JAV sausumos pajėgų kariai Baltijos šalyse ir Rytų Europoje rotuojami ir treniruojasi nuo 2014 m. pavasario.

Pastariausiais metais ypač stiprėja bendradarbiavimas su NATO sąjungininkais, daugėja bendrų pratybų, todėl siekdamą užtikrinti atgrasymą ir sąlygas tiek mūsų, tiek sąjungininkų kariams, Lietuva plečia poligonus, gerina infrastruktūrą. Papildomai yra investuojama ir į karinio mobilumo gerinimą – pvz., šį pavasarį pradėta eksploatuoti šalia Pabradės poligono esanti Pažeimenės geležinkelio atšaka, kuri padeda užtikrinti patogesnę į Lietuvą atvykstančių NATO sąjungininkų karinės technikos ir kitos įrangos perdislokavimą. Būtent JAV kariai buvo pirmieji, išbandę šią atšaką.

JAV taip pat yra investavusios į Lietuvos kariuomenės poligonų pritaikymą kariuomenės reikmėms. Lietuvos kariuomenės poligonuose Pabradoje, Rukloje, Kazlų Rūdoje už JAV lėšas įrengti keli projektai – taikliųjų šaulių ir snaiperių, lengvųjų pėstininkų ginklų ir sunkiųjų kulkosvaidžių, pėstininkų kovos mašinų šaudyklos, remonto dirbtuvės, kita mokymų ir poligonų infrastruktūra.

LR KAM

RINKIMAMS PASAULIO LIETUVIŲ APYGARDOJE PASIBAIGUS, SVETUR GYVENANTYS TAUTIEČIAI NURIMTI NEKETINA

Prieš ketverius metus keli aktyvūs JAV lietuviai sukūrė pilietinę iniciatyvą „Mūsų metas DABAR“. Lietuvius pasaulyje ketinusi skatinti balsuoti iniciatyva vargu ar įsivaizdavo, kad sukels pilietiško vėjo. Pasaulio lietuvių apygardą pavers rinkimų hitu, o trispalvėmis širdimis ginkluota armija virs precedentu Lietuvoje, o gal net ir pasaulyje, neturinčiu pilietiniu fenomenu.

„Mūsų metas DABAR“ yra 2016 m. JAV lietuvių bendruomenėje kilusi pilietinė iniciatyva, kuria siekiama skatinti JAV ir po visą pasaulį migruojančius lietuvius nepamiršti savo pilietinės pareigos ir aktyviai balsuoti artėjančiuose Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose“, – rašoma iniciatyvos pristatyme.

Tačiau po neįvykusio referendumo dėl pilietybės išsaugojimo 2019 m. „Mūsų metas DABAR“ komanda buvo truputį pavargusi ir nusivylusi.

„Iš tiesų, patirčių taupyklėje kažkiek skepticizmo būta, – portalui ITLIETUVIAI. IT pasakojo „Mūsų metas DABAR“ koordinatorius, PLB viešųjų ryšių komunikacijos pirmininkas Vaidas Matulaitis. – 2019 m. referendumas dėl pilietybės išsaugojimo buvo galingas motyvas, sukėlęs didelę dalį diasporos ant kojų, o Seimo rinkimai, rodėsi, netaps tuo garvežiu, išjudinsiančiu kiek nusivylusius jo rezultatais pasaulio lietuvius.

Mes tarpusavyje juokaujame, kad diasporos savanorystės užsidegimo neįmanoma paaiškinti racionaliai, kuomet nėra materialios naudos motyvo. Vienintelė priežastis, aktyvistus stumianti į šią veiklą – nematomos, bet labai galingos trispalvės baterijos, įtaisytos ant mūsų sėdynių, kurios ir neleidžia ramiai nusėdėti vietoje. Tačiau ir joms kartais reikia įkrovos, aktyvacijos. Srovės įsikrauname vienas nuo kito, iš tokių pat su trispalvėmis baterijomis širdyse ar kitose vietose.”

„Mūsų metas DABAR“ pradininkas ir iniciatyvos siela Rimvydas Baltaduonis neslėpė, kad nuovargio šešėlis sklandė, tačiau tos nematomos, bet labai galingos trispalvės baterijos vartytis savigailos pataluose neleido.

„Žinojome, kad „DABAR 2019“ komanda dar nebuvo visiškai atsigavusi po ilgo pilietybės referendumo maratono, bet mintis, kad smukęs aktyvumas šiuose Seimo rinkimuose iš mūsų atims net ir paguodos prizą – atskirą Pasaulio lietuvių vienmandatę apygardą

– vertė kauptis ir mobilizuotis. Spėliojome, kad pernai pasiteisinęs pasaulinis „DABAR“ koordinatorių tinklas šiemet tikriausiai bus mažesnis, nes dalį patyrusių pernykščių savanorių nugvelbs atskirų kandidatų ir partijų politinės kampanijos.

Atrodė, kad surasti ir sklandžiai įlieti į komandą naujus entuziastus, kai yra vasara, o pasaulį kamuoja pandemija, bus ypač sudėtinga. Tačiau staiga netikėto pastiprinimo sulaukėme iš naujų žmonių, ypač jaunimo, kurie norėjo, kad pernai matyta pilietiško bangos pasikartotų per „DABAR 2020“ reinkarnaciją ir buvo pasiruošę paaukoti tam tikslui savo vasaros mėnesius. Taip įvyko tam tikras „kraujo perpylimas“, kuris mūsų pilietinės iniciatyvos koordinavimą ne tik vėl pastatė ant tvirtų kojų, bet ir užaugino naujus ir dar galingesnius sparnus“, – pasakojo R. Baltaduonis.

Įkrovos pliūptelėjo būtent tai, į ką iki šiol nelabai buvo kreipiamas dėmesys – Lietuvoje gimę, bet įvairiose pasaulio šalyse gyvenantys jauni žmonės.

„Mūsų metas DABAR“ besvarstant aktyvumo kampus artėjančių rinkimų perspektyvoje, įsitraukė lietuvių profesionalų klubus pasaulyje vienijančio tinklo „Global Lithuanian Leaders“ (GLL) atstovė Lina Dusevičienė. Kibirkštis kilo jai išėjus pasi-vaikščioti Vilniaus gatvėmis su atostogų į tėvynę grįžusia Berlyne gyvenančia Rūta Naujokaite.

„Man pačiai tai buvo didžiulis įrodymas, kad susivienijusi diaspora gali nuversti kalnus“, – džiaugėsi aktyviai į pilietiško skatinimą įsitraukusi, pirmąją tinklalaidę apie Lietuvą anglų kalba „Lithuanian Dream“ kurianti R. Naujokaite.

Lašas po lašo prie iniciatyvos ėmė jungtis pačių įvairiausių žinių ir gabumų turintys lietuviai. Galiausiai prie „Mūsų metas DABAR“ koordinatorių tinklo prisijungė daugiau nei 70 žmonių iš viso pasaulio.

„Pirmą kartą įvyko toks fenomenas, po savo sparnu sujungęs pasaulio lietuvių

organizacijas, LR Užsienio reikalų ministerijos „Globalios Lietuvos“ programos iniciatyvas, sujungė ir suvienijo pasaulio lietuvių“, – „Mūsų metas DABAR“ komunikacijos grupės surengtoje rinkimų maratono finišo spaudos konferencijoje pabrėžė kartu su Rūta po Vilnių vaikščiojusi L. Dusevičienė.

„Būdami pirmi Baltijos



R. Baltaduonis.

Asmeninio albumo nuotr.

regione su diasporos apygarda, būdami išskirtiniai su pilietine iniciatyva, tikrai pramušėme tam tikrus ledus. Nepaisant įvairių apribojimų dėl pandemijos, tikrai sukėlėme pilietiško bangą“, – kalbėjo tiesiogiai iš LR konsulato Vašingtone į konferenciją prisijungęs „Mūsų metas DABAR“ iniciatorius R. Baltaduonis.

Bangą, kurios vėliavnešiais tapo būtent jaunoji Lietuvos karta, užaugusi, gyvenanti už teritorinių jos ribų.

„Diskutuodami su iniciatyvos viešųjų ryšių komanda supratome, kad yra viena žmonių grupė, kurios balsas iki šiol nebuvo labai girdimas, ir tai yra jaunimas, – pasakojo lituanistinio švietimo Airijoje kolona Donata Simonaitienė. – Užsienyje jau užaugo nauja karta jaunimo, kurie Lietuvą mato ne kaip kažkokią nuoskaudų šalį, bet kaip ateities ir galimybių šalį, kaip modernią Lietuvą ir jiems yra ne vis vien kas vyksta Lietuvoje.

Todėl norėjome būtent jaunimui, kuris yra pasiruošęs dirbti vardan tos, suteikti balso teisę ne tik rinkimuose, bet ir viešojoje erdvėje.”

Prie V. Matulaičio vadovaujamos „Mūsų metas DABAR“ viešųjų ryšių komandos prisijungusi Italijos lietuvių naujienų portalo ITLIETUVIAI.IT vyr. redaktorė Daiva Lapėnaitė akcentavo, kad į du Lietuvoje gimusius jaunuolius – Airijoje užaugusį Mykolą ir Italijoje užaugusią Ugnę – orientuota komunikacijos kampanija gimė ne iš skaičiavimų ir matematikos, bet iš širdies ir

emocijos.

„Tokių Mykolų ir Ugnių, užaugusių toli nuo Lietuvos, bet su Vyčiu širdyje ir išdidžiai netgi trispalvėmis kojiniųėmis maskatuojančių jaunų lietuvių pasaulyje yra šimtai. Tūkstančiai. Apskritai, lietuvių, ginkluotų negėstančia meile Lietuvai, pasaulyje yra visa armija. O apie juos žinoma nieko, arba bent jau tikrai per mažai, tiek pačioje diasporoje, ir ypač Lietuvoje. O juk būtent tokių autentiškų istorijų

Dalia Asanavičiūtė ir Aušrinė Armonaitė vienbalsiu sakė, kad toks pasaulio lietuvių fermentas yra kažkas netikėto, nematyto ir stipraus.

„Beprotingai didžiuojusi ta jėga, kuri susitelkė šiem rinkimams pasaulio lietuvių organizacijose. Lyginant su Lietuvos vietinėmis apygardomis, mudvi su Dalia pirmame ture gavome rekordinį balsų skaičių, kas reiškia – viskas, nuo šiol į pasaulio lietuvių politinį balsą politikai privalės atsižvelgti, nes tai yra milžiniška jėga“, – kalbėjo A. Armonaitė.

„Mes visi, išeivija, esame viena komanda ir aš be proto didžiuojusi būdama šios komandos dalimi“, – teigė D. Asanavičiūtė.

Lietuvių profesionalų klubų Los Andžele ir Niujorke bei Seimo ir PLB komisijos narys Gediminas Ramanauskas pripažino, kad lūkesčiai ir tikslai yra labai dideli.

„Jaučiu, kad esame didelė jėga, kad diaspora bunda. Pasiraitosime rankoves ir sieksime geriausių rezultatų visi kartu“, – sakė į konferenciją tiesiogiai iš LR konsulato Niujorke prisijungęs G. Ramanauskas.

Pilietiniu fenomenu tapusios „Mūsų metas DABAR“ siela R. Baltaduonis pastebėjo, kad ši iniciatyva gali būti ir viena tų platformų efektyviam darbui su Pasaulio lietuvių atstove Seime, greta PLB ir Seimo komisijos. „Nepaleiskime šito šanso. Būkime istorijos dalimi“, – ragino R. Baltaduonis.

Jo bendramintis – netikėtas bangas sukėlusiam judėjime – V. Matulaitis pabrėžė, kad šita savanoriškais pagrindais dirbusių žmonių įpilietinimo kampanija padarė ne tik skaičius, bet sujungė organizacijas, šalis, komandas.

„Įdirbis yra labai didelis ir tikrai vienas Dievas žino, kur nuves mus ambicija, noras ir motyvacija, kur mes norime sustoti, jeigu išvis norime sustoti. Fantastiška raketa iššovė. Tai yra ne pabaiga, tai yra pradžia. Iki šiol „Mūsų metas DABAR“ iš esmės veikdavo kaip aktyvuotojas prieš rinkimus. Šį kartą panašu, kad prabudimas, ta trispalvėmis širdimis ginkluota armija, jau nebenurims.

Yra padaryta per daug įdirbio, per daug įžengta į tą įpilietinimo lauką, kad palikti viską savigai. Panašu, kad šito cunamio ir šitos bangos nematyti negalima. Pilietiško užkratas pasklido ir jo jėga yra mūsų vienybė“, – šių Seimo rinkimų hitu tapusios Pasaulio lietuvių apygardos maratono finišo konferencijoje apibendrino V. Matulaitis.

**Daiva Lapėnaitė,
ITLIETUVIAI.IT**

TARP TIESOS IR MELO – ICCHAKO ARADO PRISIMINIMAI, KELIAUJANT Į SIONO KALNO VIRŠŪNĘ

Violeta Rutkauskienė

(Pradžia š.m. „Dirvos” rugsėjo 15 d. laidoje)

VI.

Mirtis per girtuokliavimą

Kai po vienos „Vilniaus” sovietų grupės sprogdinimo operacijos vokiečių pajėgos pradėjo šukuoti Lentupio apylinkes, Y. Arado grupė persikėlė į Cirkliškio rajoną ir apsistojo nuošalioje vietoje pas savo rėmėjus. Į svečius užėjusiems partizanams šeimininkai prie vakarienės patiekė degtinės ir Y. Arado bendražygiai nemažai išgėrė. Jų girti balsai aidėjo visoje sodyboje ir po vidurnakčio. „Degtinė liejosi kaip vanduo, bet aš jos neliečiau, rašo Aradas/Tolikas/Kunickis. Aplinkybės reikalavo, kad bent vienas iš mūsų liktų blaivus. Vos primigusį mane pažadino šunų lojimas.” Prisigėrę degtinės Y. Arado bendražygiai kietai miegojo. Pravėręs duris patikrinti, ko loja šunys, Y. Aradas pamatė link sodybos žvyrkeliu riedančius kareivių vežimus. Y. Arado riksmas prikėlė apygirčius partizanus ir jie pro užpakalines duris movė į mišką. Tačiau išsigelbėjo ne visi, buvo ir žuvusių (Y. Aradas, p. 207-209.)

Labai panaši istorija nutiko tose pačiose apylinkėse su ką tik paminėtu Arado/Kunickio pirmtaku Michailu Kunickiu. Ją savo atsiminimuose aprašė „Vilniaus” sovietų būrio, kuriam priklausė Y. Aradas, vadas St. Apyvala. Pasibaigus vienai operacijai, būrio vadas nutarė sudaryti grupę iš Markovo, Deršono, Kunickio ir pasiųsti juos į pietinį Lentupio miško pakraštį ieškoti ryšių ir rėmėjų. Trijulė apsistojo pas valstietį Mažutą, paprašė užkasti, tačiau šeimininkas nepagailėjo ir degtinės.

Pavakare trijulė sugalvojo arkliu pasivažinėti po gretimus kaimus, o vakare grįžo pas Mažutą nakvoti. Naktį vienkiemį apsupo Lentupio policija ir savisaugiečiai. Nors partizanai atkakliai gynėsi, bet neatsilaikė, visi žuvo... Tik ar neįsipynė nelabai didvyriškai žuvusio Michailo Kunickio istorija į narsaus jo bendrapavardžio partizano Y. Arado legendą? Įtarimo yra, jog Y. Aradas pasiskolino iš žuvusio bendrapavardžio tam tikrus jo istorijos fragmentus. Komunistų leidžiamas laikraštis „Tiesa” girtų partizanų žūtį aprašė, kaip didvyrišką sovietų partizanų kovą su vokiečiais.

Vienas įvykis – trys versijos

1943 m. gruodžio pabaigoje sovietų būrio vadas, Vladas Kurmelis (tikroji pavardė – Bronislovas Urbonavičius), pritrūkus sprogdiklių ir kabelių pasiuntė Y. Aradą ir jo bendražygį Vaniušą Kurskį į Naročių parnešti trūkstamų sprogdinimui komponentų. Po kelių dienų, grįžtant naktį siauru keliu rogėmis, netoli Lentupio, grįžtantys abu sovietų partizanai kaktomušais susiduria su priešpriešais dvejomis rogėmis važiuojančiais lietuviais policininkais. Y. Aradas pasakoja: - „Mūsų arkliai stovėjo surėmę kaktas. Aš atlaužiau automato gaiduką ir rusiškai šuktelėjau: Stok, kas eina? Iš rogių į pusnį sušoko keletas žmonių. Prieš mus stovėjo penki juodos uniformas vilkintys lietuviai policininkai. Policininkai keliavo dvejomis rogėmis, prikrautomis didelių ryšulių. Ryšuliuose buvo daug kareiviams skirtų cigarečių ir



Raudonasis diversantas Y. Arado kovų bendražygis Boris Yochai deda miną geležinkelio sprogdinimui.

pinigų atlyginimams. Liepiau sugulti vienam šalia kito veidu žemyn, kad nematytų, jog mes tik dviese. Nusprendėme pristatyti belaisvius į bazę. Kelionė atgal buvo lėta, tačiau rytą buvome sovietų partizanų teritorijoje ir jautėmės saugūs. Bazėje mudu labai išgyrė.” (Y. Aradas, p. 220-221). Puikus šešiolikmečio Y. Arado partizaninis žygdarbis?! Bet sunku patikėti, kad žymiai gausesnis lietuvių policininkų būrys negalėjo pasipriešinti paaugliui partizanui. Tik ar tikrai visas vyko taip, kaip pasakoja Y. Aradas savo prisiminimų knygoje.

Jo būrio vadas Stasys Apyvala tą įvykį savo knygoje „Sakalai broleliai” (St. Apyvala p. 194) aprašo taip: Naujųjų 1944 m. išvakarėse į bazę vienas po kito grįžo kovinės grupės, stovykloje jau galėjai jausti prieššventinę nuotaiką. Diversinės grupės raportavo apie sėkmingai atliktus uždavinius ir okupantams padarytus nuostolius. Sustoję būreliais dalinosi patirtais įspūdžiais, šaipėsi iš vokiškų fašistų ir **bukagalvių policininkų**. *Vlado Kurmelio grupė (ne Aradas su Vaniušą) atsivedė penkis į nelaisvę paimtus policininkus. Jie saugojo pastotes, kurios vežė maistą ir gėrimus Kamajų nacionalistų įgulai*. Savaiame suprantama visa tai pateko ant šventinio stalo.” Keista, bet

šitaip narsiai pasižymėjusį Y. Aradą ir jo bendražygį Vaniušą būrio vadas net nepamini. Minima visa Vlado Kurmelio (B. Urbonavičiaus) grupė...

Tačiau pats Vladas Kurmelis (tikra pavardė Br. Urbonavičius) tą įvykį savo prisiminimų knygoje „Liaudies keršytojai” 1954 m. (p. 138-140) aprašo dar kitaip: - „Nežinomas penkių vežimų karavanas prisiartinio. Išgirdau, kaip šnarpė pirmutinis arklys ir kažkas garsiai kosėjo. Mus skyrė nedidelis atstumas, ir aš garsiai sušukau: - Kas važiuoja? Iš priekinio vežimo atsiliepė: - Policija! Svetimieji vežimai sustojo. Iš jų stryktelėjo į plentą keli žmonės. – Grupės vyresnysis, prašau ateiti pasikalbėti! Jis pakluso ir žengė prie manęs, laikydamas rankoje atkištą automatą. Puikiai matėsi, kaip automatas tirtėjo jo drebančiose rankose. Prisiartinio partizanė Jadvyga Survilaitė. Skambiu balsu ji pranešė: - Jūs apsupti! Prieš jus tarybiniai partizanai! Policininkai suprato, kad bėgti vėlu, o šaudyti beprasmiška. Mums atiteko du šautuvai, du automatai, keturi pistoletai, dešimt granatų. Slyva apžiūrėjo vežimą. Jis ištraukė portfelį prikimštą popierių. Nusprendėme policininkus gabenti į Naručio miškus. Smulkiai apžiūrėjome, kokį jie vežė krovinių. Policininkai gabeno iš Svyrių į Kamajus vietinei hitlerininkų įgulai produktus. Čia buvo maišai lašinių, cukrus, duona ir balti sausainiai, miltai, dešra, konservai, degtukai, popirosai ir daug kitų smulkmenų” (Br. Urbonavičius, p. 138-140). Ir antrasis partizano būrio vadas nei vienu žodeliu neužsimena apie Y. Aradą. Kas pasakys, kurios sovietų partizanų vadas nupasakojo tikrą istoriją? Kuri trijų vieno būrio sovietų partizanų nupasakota istorija tikra, tikresnė, kuri tikriausia, o kuri tik sugalvota. Kuriuo sovietų partizanų Aradu, Apyvala ar Urbonavičium daugiau tikėti... Atrodytų, kad melo vežimėlis, keliaujantis į Siono kalno viršūnę, nuo Y. Arado pasakojimų darosi vis sunkesnis...

Durpyno sprogdinimas

Norėdami atsižymėti prieš persikeliant į kitą stovyklą, Br. Urbonavičiaus grupė kartu su kito sovietų partizanų būrio dalimi, apsijungę, nutarė susprogdinti durpių apdorojimo įrangą šalia Švenčionių (Y. Aradas p. 203.) Su Br. Urbonavičium grupėje tąsyk buvo ir Y. Aradas. Kaip rašo Y. Aradas savo prisiminimuose, Durpių kasyklos operacija buvo sėkminga. „**Trys vartus saugoję lietuviai netikėtai pasidavė**. Panaudoję kitos grupės turimus sprogmenis, susprogdinome įrangą ir atsitraukėme. Pakeliui į Adutiškio mišką stojome ne viename kaime ir naikiname vokiečių armijai pieno produktus tiekusias pienines. Tai buvo lietuviški kaimai, kuriuose vokiečiai buvo neseniai sutelkę ūkininkus į savigynos būrius. Kai mūsų buvo nedaug, šių kaimų vengėme, bet kai kovotojų būrys išaugo iki 20-ties, mes jau nebijojome susirėmimo su ginkluotais kaimiečiais. Grįžimas į nuolatinę bazę po įvykdytų operacijų sovietų partizanams buvo didelė šventė, kuri išjudindavo visa būrį. Tokioms progoms saugomi degtinės buteliai prisidėdavo prie linksmos nuotaikos...”

Bet štai ką apie durpyno sprogdinimą atsimena būrio vadas Br. Urbonavičius savo prisiminimų knygoje „Liaudies keršytojai” (Br. Urbonavičius, p. 95). „Švenčionių apylinkių valstiečiai jau seniai prašė mus sudeginti durpyną. Durpynas buvo prie Kazliškių kaimo, trys kilometrai nuo Švenčionių miesto. Okupantai į durpyną atvežė didžiulį ekskavatorių, įtaisė jėgainę ir prievarta varė kaimiečius dirbti prie durpių kasimo. Paruoštas kuras vėliau buvo gabenamas įmonėms, dirbančioms hitlerininkų fronto reikalams. Vidurnaktį iš rugsėjo 9 į 10 dieną mano grupė atvyko į durpyną. Mašinas turėjusi saugoti ginkluota sargyba, bet jos ten nebuvo, bijota likti nakčiai durpyne, todėl sargyba pasišalinusi iš posto slėpėsi artimo kaimo troboje.... Sprogdinimas nebuvo sėkmingas, išdraskė tik 10 plytelių. Mano vyrai supykę ėmė laužyti, sukinėti atskiras mašinos dalis, bet ką gali padaryti plikomis rankomis plieniniam kalnui. Padaryti sugadinimai garo mašinai buvo nežymūs. Nusiminę **grįžome į netolimą mišką, neįvykdę užduoties**. Mašinos sugadinimu buvo apkaltinti vietiniai gyventojai, o už bausmę darbas durpyne pailgintas 1 valanda.” (Br. Urbonavičius, p. 96.)

(Bus daugiau)



Partizanų susprogdintas vokiečių ešalonas. Tarybų Lietuva Didžiąjame Tėvynės kare, Vilnius, 1975 m.

DR. AUDRIAUS V. PLIOPLIO ARCHYVO LITUANISTIKOS TYRIMO CENTRE ATIDARYMAS



Dr. A. V. Plioplio archyvas Lituanistikos tyrimo centre.

LTC nuotr.

Šiuo metu, kai situacija pasaulyje ir bendruomenėje yra gana sudėtinga, džiaugiamės galėdami pasidalinti gera naujiena – Dr. A. V. Plioplio archyvo Lituanistikos tyrimo centre bei jo meno studijos Jaunimo centre atidarymu.

Daktaras Audrius V. Plioplys su Lituanistikos tyrimo centru bendradarbiauja jau seniai. Jis yra LTC Tarybos narys, nuolatinis rėmėjas ir idėjų kūrėjas. Taigi neatsitiktinai prieš keletą metų jam kilo mintis sujungti visą savo medžiagą ir įkurti dr. Audriaus V. Plioplio archyvą Lituanistikos tyrimo centre.

Kadangi pats dr. A. V. Plioplys yra labai įvairiabriaunė asmenybė, tai ir archyvo turinys yra gana įvairus. Menininko ir gydytojo, mokslininko talentą turintis dr. A. V. Plioplys savo pažintį su menu pradėjo dar vaikystėje, tačiau rimtesnis pažinimas atėjo nuo tapybos, kai studijuodamas Čikagos universiteto medicinos mokykloje kūrė paveikslus, lankėsi muziejuose ir galerijose bei studijavo meno istoriją. Dr. A. V. Plioplys yra surengęs daugiau nei penkiasdešimt individualių parodų, dalyvavęs daugiau nei šimte grupinių parodų. Jo meno kū-

riniai yra nuolat eksponuojami JAV bei kitų valstybių galerijose ir pastatuose. Dr. A. V. Plioplio kūrybos simboliu tapo neurologinių smegenų impulsų vaizdai, kuriuos jis įtaigiai perpina su asmeniniais bei visai lietuvių tautai svarbių įvykių simboliais.

Dr. A. V. Plioplio archyve Lituanistikos tyrimo centre jo, kaip menininko, kelias atsispindi tik iš dalies, kadangi dalis meno kūrinų yra didelio formato erdvinės instaliacijos bei paveikslai. Dr. A. V. Plioplys lietuvių tarpe žinomas ir kaip kitų menininkų vertintojas bei mecenatas. Be dr. A. V.

Plioplio meno kūrinų pavyzdžių, šiame archyve taip pat bus saugomas daugiau nei 40-ties originalių fotografijų rinkinys iš Sibiro tremties vietų, kurias aštuntajame dešimtmetyje įamžino fotografas Juozas Kazlauskas. Šiame archyve taip pat yra unikali lietuviškos judaikos kolekcija ir didžiausia Šiaurės Amerikoje lietuviška numizmatinė kolekcija.

Visuomenei gal ne tiek žinomi dr. A. V. Plioplio kaip neurologijos specialisto pasiekimai, tačiau jie iš tiesų įspūdingi. Pabaigęs neurologijos rezidentūrą Mayo klinikoje, dr. A. V. Plioplys persikėlė į Torontą ir dirbo vaikų ligoninėje neurologu bei Toronto universiteto Neurologijos katedros docentu. Persikėlęs į Čikagą įkūrė Alzheimerio tyrimų laboratoriją („*Alzheimer Disease Research Laboratory*”), be to, įsteigė ir vadovavo Alzheimerio ligai skirtiems skyriams (angl. „*Alzheimer Disease Clinics*”) Michael Reese ir Mercy ligoninėse. Dr. A. V. Plioplys buvo ir Ilinojaus universiteto Neurologijos katedros docentas.

Dr. Audriaus V. Plioplio archyve Lituanistikos tyrimo centre yra saugomi jo dokumentai ir darbai, susiję su neurologija ir neuromokslais:

klinikinio ir tiriamojo darbo su autizmu bylos, neuroimunologinių ir Alzheimerio ligos priežasčių tyrimų darbai bei teisinių konsultacijų bylos.

Šių metų lapkričio 22 d. 2 val. numatomas oficialus dr. Audriaus V. Plioplio archyvo Lituanistikos tyrimo centre bei jo meno studijos Jaunimo centre atidarymas. Kadangi Jaunimo centro pastatas didelis, yra pakankamai vietos laikytis saugaus atstumo ir tuo pat metu dalyvauti šiame renginyje. Dr. Robertas Vitas, Lituanistikos tyrimo centro Tarybos pirmininkas, paaiškins šio dr. A. V. Plioplio archyvo įkūrimo istoriją ir svarbą. Renginio metu bus galima apžiūrėti dr. A. V. Plioplio meno studiją, kuri neseniai atsidarė Jaunimo centre, ir pabendrauti su pačiu kūrėju apie jo meninius projektus. Čiurlionio galerijoje trys Čikagos poetai – Sandra Avižienytė, Aldona Petrus Česnulevičienė ir Linas Umbrasas skaitys savo eiles parodos „Kalbėtas žodis” erdvėje. Kviečiame visus į prasmingą renginį.

Lituanistikos tyrimo centro informacija

Redakcijos pastaba: renginys įvyko anksčiau, nei išėjo laikraštis.

KARANTINAS ATVĖRĖ NAUJUS FORMATUS: LIETUVOS KULTŪRA ITALIJOJE PRISTATOMA IR RADIO BANGOMIS

Pasaulį sukaustęs koronavirusas sukėlė sąstingį kultūros pasaulyje – menininkų gastrolės ir pasirodymai užsienyje buvo sustabdyti, stipriai apriboti arba visai uždrausti. Dalis Italijoje planuotų švenčių renginių, skirtų Lietuvos nepriklausomybės trisdešimtmečio minėjimui, taip pat turėjo būti atšaukti. Tačiau ši pandemija atvėrė ir naujus kultūros eksporto kelius. Šį rudenį vietoj gyvų pasirodymų Lietuvos menininkų darbai pristatomi įvairiose Italijos žiniasklaidos priemonėse: žurnaluose, portaluose ir radijuje. **Lietuvos meno apžvalga – įtakingame Italijos leidinyje**

Neseniai Lietuvos vardas garsiai nuskambėjo viename pagrindinių Italijos kultūros leidinių „Artribune”. Plačią šalies kultūros apžvalgą žurnale kartu su Lietuvos kultūros institutu koordinavusi Lietuvos kultūros atašė Italijoje Laura Gabrielaitytė-Kazulėnienė teigia, kad toks leidinio dėmesys yra didelis įvertinimas šalies meno rinkai.

„Labai džiugu, kad Lietuvos meno rinkos apžvalga pasirodė didelę įtaką turinčiame leidinyje, kuris pelnęs patikimo eksperto vardą ne tik Italijoje, bet ir už jos ribų. Tai galimybė mūsų šalies

menininkams prisistatyti svetur, kai nėra įmanoma išvykti į užsienį ir gyvai dalyvauti renginiuose”, – komentuoja L. Gabrielaitytė-Kazulėnienė. Žinoma kuratorė Marta Silvi minėtame leidinyje apžvelgė ir išskyrė svarbiausius Lietuvos kultūros atstovus, meno erdves bei renginius, kurie turi didelę įtaką šalies meno, architektūros ar teatro formavimuisi.

„Artribune” Lietuva apibūdinama kaip viena dinamiškiausių Europos valstybių, kuri jau trisdešimt metų gali didžiuotis laisve. Atsiplėšimas nuo Sovietų Sąjungos, laisvi įvairių kultūros atstovų sprendimai aiškiai matomi vaizduojamojo meno, architektūros, teatro ar kino srityse bei apskirtai kultūriniame lietuvių sąmoningume.

„M. Silvi leidinyje kruopščiai analizuoja atskirų sričių asmenybes, išskirdama avangardinio kino pradininką Joną Meką, žinomą „Fluxus” įkūrėją Jurgį Mačiūną, vieną Lietuvos paviljono autorių Liną Lapelytę, neišdildomą pėdsaką teatro pasaulyje palikusį Eimuntą Nekrošių, režisierių Oskarą Koršunovą. Tai tik dalis svarbių straipsnių minimų mūsų šalies vardų”, – teigia L. Gabrielaitytė-Kazulėnienė.

Lietuvos vardas ir Italijos radijo festivalyje

Šią savaitę Italijoje prasidėjo Lietuvos nepriklausomybės trisdešimtmečiui skirtas radijo festivalis. „Radio Rock” radijo stotis kiekvieną savaitę net po valandą eterio skirs pokalbiams apie Lietuvos kultūrą ir 8 skirtingas jos sritis.

„Praėjusį pavasarį sukosi įvairių minčių, kaip galima būtų tęsti Lietuvos menininkų pristatymą užsienyje. Bendravome su italų ekspertais, kurie jau yra tiesiogiai

dirbę su Lietuvos atstovais, tad vystėme idėją apie galimybę jiems papasakoti savo išpūdžius ir nuomonę apie mūsų šalies kultūrą. Radijo stotis „Radio Rock” ėmėsi laidų ciklo, kuriame italai diskutuos apie įvairias Lietuvos kultūros sritis: kiną, muziką, vizualiuosius menus ar teatrą. Pirmą laidą, skirta roko muzikos įtakai nepriklausomybės atgavimui, supažindino su Lietuvos istorija ir sulaukė didžiulio susidomėjimo”, – sako L. Gabrielaitytė-Kazulėnienė.

Per kiekvieną festivalio laidą gros Lietuvos roko muzika. Muzikinę programą

sudarė žinomas muzikologas Darius Užkuraitis.

Lapkričio 17 d. prasidėjęs radijo festivalio kitose šio rudens laidose apžvelgs lietuviško roko muziką, šalies kiną bei teatrą. 2021 m. sausį „Radio Rock” tęs ciklą su laidomis, skirtomis Lietuvai Italijoje, vizualiesiems menams, Lietuvos paviljonui Venecijos šiuolaikinio meno bienalėje.

Laidų įrašai prieinami ir tinklalaidžių formatu „Radio Rock” internetiniame puslapyje www.radiorock.it

Pirmosios laidos įrašas: <https://bit.ly/2IMZ2HJ>

LR KM



Lietuvos vardas garsiai nuskambėjo viename iš pagrindinių Italijos kultūros leidinių – „Artribune”.

LR KM nuotr.

PRISIMENANT NEPAMIRŠTAMAS SAJŪDŽIO LAIKŲ ISTORINES AKIMIRKAS



Trispalvė virš Raudondvario pilies bokšto.

L. Milčiaus nuotr.

Matyt, dar ilgai Lietuvos istorija neturės tokių reikšmingų ir gražių metų, kaip Lietuvos Sąjūdžio metai, lietuvių tautos tikrojo atgimimo metai, kai taip sutelktai siekėme ir pasiekėme Laisvę, Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir jos pripažinimą, atlaikėme galingos buvusios sovietinės imperijos pasipriešinimą. Visa tai buvo pasiekta todėl, kad Sąjūdis apėmė visą Lietuvą, neapsiribojo vien Vilniumi bei kitais didesniais miestais. Sąjūdžio veikla, Sąjūdžio darbai nebuvo vieno ar net šimto žmonių nuopelnas, bet šimtų tūkstančių, o gal ir dar daugiau. Ir nebuvo nereikšmingų miestelių, kaimų, mažų žmonių, mažų darbų. Viskas buvo reikalinga ir viskas buvo svarbu.

Jau yra parašyta knygų, straipsnių apie svarbiausias Sąjūdžio akcijas, darbus,

suvažiavimus ir įvairius visuotinės reikšmės renginius, išleisti atskirų asmenų prisiminimai, vertinimai. Tačiau dar daugiau yra pamiršta, numota ranka – et, tai labai svarbu. O tai netiesa. Viskas buvo svarbu ir viskas turi būti prisimenama, nes be visuotinio žmonių pakilimo ir susitelkimo, iki visų rajonų, pačių mažiausių miestelių, gyvenviečių Sąjūdžių grupių nuoširdžios ir nepriklausomybės siekimui atsidadavusios veiklos, Lietuvos nepriklausomybė nebūtų buvusi pasiekta, nebūtų buvusi apginta.

Džiaugiuosi, kad man, kartu su kitais bendraminčiais 1988 metais grįžus iš didingo Sąjūdžio surengto mitingo Vilniuje Vingio parke, pasisekė pirmiesiems Kauno rajone įkurti Sąjūdžio grupę ir ją įregistruoti Kaune

14 numeriu, kai vėliau Kaune tokių grupių buvo įregistruota per 600. Džiaugiuosi ir tuo, kad tų pačių metų rudenį mums pirmiesiems Kauno rajone pavyko viešai iškelti ir tautinę trispalvę vėliavą. Jeigu dabar kaip kam gali atrodyti, kad tai smulkmena, tada viskas buvo nepaprastai reikšminga ir įspūdinga. Grupės susirinkime, pasiūlius grupės nariui Vincui Joneliūnui, svarstėme, kur Trispalvę galėtume iškelti. Gal prie bažnyčios, o gal prie kultūros namų, ar virš senosios pilies bokšto? Buvo pasirinkta, kad vėliavą iškelsime virš pilies bokšto. Bus ne tik saugiau, bet ir geriau matoma, geriau primins Lietuvos valstybę ir jos istoriją. Atsirado žmonių, kurie suorganizavo pasiūti didelę trispalvę vėliavą, iš metalo pagaminti stiebą,



Prie Raudondvario pilies bokšto. Iš kairės (žmonės, fotografuojant kelioms sekundėms, nusiėmė medicininės kaukes nuo COVID-19): Jūrpalis Kalikstas, Danutė Mozūraitė, Ramutė Valaitienė, Zigmas Kalesinskas, Saulius Marcinkus, Sigitas Abramavičius, Leonas Milčius ir Zita Nekrošytė. L. Miličiaus nuotr.

parengti jo tvirtinimo vietą bokšto viršuje. Neatsitiktinai pasirinkome ir datą — lapkričio 13 d., kai Vilniuje, po Steigiamojo Sąjūdžio suvažiavimo, vyks jau darbinis pirmasis išrinkto Sąjūdžio Seimo susirinkimas. Tuo lyg ir pabrėšime savo vienybę su visos Lietuvos Sąjūdžiu.

Nuo to laiko jau prabėgo trisdešimt dveji metai. Tautos istorijos mastu tai nedaug, bet žmogaus gyvenime labai daug. Tad gerai, kad dar yra žmonių, kurie gali prisiminti šias gražias istorines akimirkas ir už jas dar galima padėkoti. Tiesa, jau ne visiems. Tada, susirinkus ir džiaugiantis gausiai grupei raudondvariečių, ypač daug buvo tautiškais rūbais pasipuošusių žmonių, jaunimo, mokinių, plevėsuojant atsineštomis trispalvėmis vėliavomis žemai, didelę trispalvę vėliavą aukštai virš bokšto

ti. Ačiū savanoriui - kūrėjui Sauliui Marcinkui ir Lietuvos sąjūdžio Kauno tarybos pirmininkui dr. Raimundui Kaminskui, kurie atvyko šią datą prisiminti kartu ir Padėkos raštu apdovanojo Sigitą Abramavičių, taip pat Kauno krašto muziejaus direktoriui Zigmui Kalesinskui bei darbuotojoms Zitai Nekrošytei, Danutei Mozūraitei ir Ramutei Valaitienei. Kaip buvęs tų metų Sąjūdžio Seimo narys, grupės įgaliotinis ir Nepriklausomybės Akto signataras, sveikindamas ir dėkodamas už išsakytus gražius prisiminimus, linkėjau, kad tada iškeltos Trispalvės šviesa niekad neužgestų mūsų akyse ir širdyse. Linkėjau, kad ir ateityje lapkričio 13-oji raudondvariečių neliktų pamiršta, kad prie pilies bokšto su trispalvėmis ateitų ir mūsų Nepriklausomybės, Sąjūdžio kelią prisimintų



Po apdovanojimo Padėkos raštu. Iš kairės į dešinę: Leonas Milčius, Sigitas Abramavičius, Raimundas Kaminskas. L. Miličiaus nuotr.

iškėlė Sąjūdžio grupės narys Sigitas Abramavičius. Jaudinančią kalbą pasakė Raudondvario vidurinės mokyklos mokytojas Virgilijus Cibulskas, trispalvės vėliavos spalvoms skirtą eilėraštį paskaitė Birutė Žilienė. Žmona Simona Milčiuvienė perskaitė mano atsiųstą Sąjūdžio Seimo sveikinimo telegramą.

Šią dieną gražiai jubiliejinį sukakčių progomis pažymėdavome ir vėliau. Gaila, kad šiandien, kai siaučia Covid-19 virusas, daug žmonių negalėjome pakvies-

Raudondvario gimnazijos mokiniai, jaunimas. Istoriją kurti ir ją saugoti privalome visi, visos kartos. Istorijai labai svarbu mūsų laisvės kovos, ginkluoti pasipriešinimai, bet taip pat svarbu ir taikiu būdu pasiektos pergalės. Labai svarbu priminti, kad ir taikiomis priemonėmis susitelkusi tauta gali laimėti, gali atkurti savo valstybingumą, nepriklausomybę.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras dr. Leonas Milčius

2020 m. lapkričio 13 d., Raudondvaris

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

AMŽINAJI
ATILSĮ LAISVĖS
KOVOTOJUI
ALGIRDUI GENIUI

2020 m. lapkričio 11 d. Jurbarkė vyko tremtinio, šaulio, Nepriklausomybės gynėjo, kario-savanorio, dim. mjr. **Algirdo Genio** (1959-2020) laidotuvės Kalnėnų kapinaitėse.

Sunkią netekties valandą reiškiamo nuoširdžią užuojautą šeimos nariams, artimiesiems ir bendražygiams.

Tegul Algirdo pilietiškumo, patriotiškumo, tautiškumo idėjos ir darbai visada išlieka mūsų atmintyje.

Lietuvos laisvės kovotojų sąjunga, Lietuvos Sąjūdžio Kauno taryba bei Kovo 11-osios gatvės bendrija



Tremtinio, šaulio, Nepriklausomybės gynėjo, kario-savanorio, dim. mjr. Algirdo Genio laidotuvės.
R. Kaminsko nuotr.

„DIRVAI”
AUKOJO:

G.Matas,	
Independence, OH.....	500
J.Bacevicius,	
Cleveland, OH.....	100.02
D.Sodeika,	
Torrance, CA.....	45
M.Gruzdys,	
Rocky River, OH.....	25
A.Balas,	
Richmond Hts., OH.....	20
G.Kampe,	
Willoughby, OH	20
Z.Vaitkus,	
Seven Hills, OH	20

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

LIETUVOS PARTIZANŲ KARO (1944–1953) DALYVIŲ SĄRAŠAS

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras atidarė naują svetainę www.laisveskovos.lt, kurioje pirmą kartą viešai skelbia išsamų Lietuvos partizanų karo (1944–1953) dalyvių sąrašą. Šis sąrašas nėra baigtinis, šiuo metu pateikta 12 799 vardai: žuvusieji kovos lauke, nuteistieji mirties bausme sušaudant ir mirusieji įkalinimo vietose. Vėlesniuose etapuose planuojama skelbti išgyvenusiųjų vardus: represuotųjų, tačiau grįžusių iš lagerių bei išsislapsčiusių partizanų ir jų ryšininkų.

Žinynas bus nuolat pildomas ir tikslinamas, šiame darbe Centras tikisi ir prašo visuomenės paramos – svetainėje yra nuorodos, kaip galima

pranešti naują informaciją arba pataisyti pastebėtus netikslumus.

„Ginkluotasis pasipriešinimas sovietų okupacijai buvo stipriausias Lietuvos pilietinės visuomenės veiksmas valstybės istorijoje. Partizanų karo dalyviai – tai ne tik ginkluoti kovotojai (partizanai), tačiau ir tiesiogiai ginkluotoms struktūroms nepriklausę asmenys: partizanų ryšininkai ir rėmėjai. Žinyne teikiami visoms minėtoms partizanų karo dalyvių grupėms priklausę asmenys. Žinyno pagrindinė paskirtis – pateikti visuomenei informaciją apie Lietuvos piliečius, stojusius į kovą su sovietiniais okupantais ir paaukojusius savo gyvybę dėl Lietuvos laisvės kovos lauke,

lageriuose, Lietuvos kalėjimuose”, – rašoma svetainėje www.laisveskovos.lt.

Svetainėje taip pat pateikiamos partizanų apygardų istorinės apžvalgos bei informacijos šaltiniai. Informacija

apie Lietuvos partizanų karo dalyvius buvo renkama beveik tris dešimtmečius, nuo pat nepriklausomybės atkūrimo.

Tai jau antrasis šiemet Centro paskelbtas informacinis žinynas: didelio piliečių

susidomėjimo sulaukė vasaros pradžioje atvėrta kita vieša Centro internetinė prieiga, kurioje pateikti duomenys apie 1940–1953 metais sovietų okupacinės valdžios represuotus – ištremtus, įkalintus, nužudytus – Lietuvos gyventojus.
LGRT inf.



Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras atidarė naują tinklalapį www.laisveskovos.lt, kuriame pirmą kartą viešai skelbia išsamų Lietuvos partizanų karo (1944–1953) dalyvių sąrašą.

išvengta nesutarimų tarp valstybės ir religinių organizacijų.

„Visa tai reiškia, kad valdžia naudoja spaudimą Bažnyčiai, nes mūsų balsas yra tiesos balsas, o mūsų valdžia nemėgsta tiesos”, – komentuo-damas įvykį pasakė vyskupas J. Kasbuckis Italijos katalikų žinių agentūrai SIR duotame interviu. „Tiesa yra ta, kad gatvėse daug smurto ir tai daro milicija bei asmenys, kurie nebrangina žmogaus gyvybės ir yra prieš mūsų žmones.”
(JM / Vatican News / catholic.by / SIR)

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

LAIŠKAS

SLIDUS ŽINGSNIS Į VALDŽIOS VIRŠŪNĘ

Pasibaigus JAV 2020 m. prezidentiniams rinkimams, daugumos balsuotojų ir Electoral College nutarimu, Joe Biden tapo rinkimų laimėtoju. Ilgoje porinkiminio vakaro kalboje jis „pro forma” padėkojo visiems: tiems, kurie balsavo ir už, ir prieš jį. Išvardinęs nemažai Prezidento Donald Trump programų, jis pristatė ir jo paties numatytas, naujas ir „geresnes”. Iki šiol įsteigęs nemažai programų, Prezidentas Trump joms pritaikė ir naujus jų naudojimo būdus, taip pastatydamas griūvančią JAV ekonomiką vėl ant kojų. Išrinktojo kalboje buvo jaučiamas noras sumenkinti Prezidento Trump pasiekimus. Ironiškai skambėjo ir jo kvietimas visiems dirbti kartu.

Šiuo metu jis su savo komanda rūpestingai ieško tinkamų kandidatų į savo patarėjų komitetą, kurio nariai, be abejo, bus paskirti valdžios departmentų vadovais. Prezidento Donald Trump vadovavimo metu į demokratų partiją buvo, ir tebėra, žvelgiama kaip į socialistinę užkratą, pavojingą JAV gerovei bei saugumui. Jau seniai demokratų partija ir spauda kaltina Prezidentą Donald Trump nuolaidžiavimu Rusijai, tačiau šis kaltinimas neturi pagrindo. Jis niekada nebuvo įrodytas. Neabejotina, kad Joe Biden patarėjų komite-to narių tarpe gali atsirasti šia „liga” užsikrėtusių asmenų, pavojingų, slaptų Amerikos priešų.

Algirdas V. Matulionis

MINSKO AUGZILIARAS
BUVO IŠKVIESTAS Į PROKURATŪRĄ

Lapkričio 18 d. Minsko ir Mogiliavo arkivyskupijos augziliaras ir generalinis vikaras vyskupas Jurijus Kasabuckis buvo iškviestas į Baltarusijos generalinę prokuratūrą, kur jam buvo įteiktas oficialus įspėjimas dėl priešiško kurstymo.

Baltarusijos katalikų vyskupų konferencijos portalas informuoja, kad su vyskupu J. Kasabuckiu į prokuratūrą buvo iškviestas ir Baltarusijos Ortodoksų Bažnyčios sinodo informacijos tarnybos vadovas tėvas Sergejus Lepinas.

Pasak prokuratūros įspėjimo, vyskupo vieši pareiškimai didina įtampą visuomenėje, kursto priešišumą valdžios pareigūnams, teisėsaugos institucijoms ir kai kurioms visuomenės grupėms. Prokuratūra mano, kad tokie veiksmai yra nepriimtini, nes jie neatitinka Bažnyčios tikslų siekti tarpusavio supratimo,

tolerancijos ir harmonijos visuomenėje, kursto piliečius agresijai, neteisėtiems antikonstituciniams veiks-mams. Pasak prokuratūros, tai prieštarauja Baltarusijos Respublikos Konstitucijos 16 straipsniui, draudžiančiam religinių organizacijų ir jų atstovų veiklą, nukreiptą prieš visuomenės santarvę. Generalinės prokuratūros informacijos departamen-tas taip pat pranešė, kad buvo paskelbtas įsakymas Baltarusijos religijų ir tautybių komisariui, kuriuo reikalaujama pašalinti pažeidimus ir imtis priemonių, kad būtų

LIETUVOS BOKSO ISTORIJA. POZNIAKO OLIMPINIS AUKSAS IR SOMBRERAS ANT GALVOS

Vaikinas iš Vilniaus, nuvertęs bokso kalnus visame pasaulyje ir pakeliui iškovojęs pirmąjį Lietuvos olimpinį auksą, – taip būtų galima apibūdinti Daną Pozniaką. Įspūdingą kovų kraitį turintis kovotojas savo geriausią sportinę formą šlavęs iš kelio visus savo oponentus. LRT.lt toliau tęsia straipsnių ciklą apie geriausius Lietuvos boksiniųkus ir svarbiausias jų kovas.

Apie legendinio D. Pozniako gyvenimą ir karjerą bokso ringe yra kalbėta tikrai ne vieną kartą ir ne du, jo garbei yra netgi sukurtas dokumentinis filmas „Danas Pozniakas. Auksinio ringo istorija“, jo garbei Lietuvoje kasmet yra rengiamas tarptautinis jaunimo turnyras. Tačiau bokso istorijos ciklui tikriausiai įdomiausia dalis – pasirodymai ringuose ir jų analizė – truputėlį lieka pakraštyje, tad šį aspektą ir būtų verta panagrinėti šiek tiek giliau.

Tvirtas vaikinai, kuris boksa pažino Vilniuje

D. Pozniakas gimė 1939 metais Lenkijoje, Balstogės mieste. Vėliau šeima persikraustė į Baltarusiją, o 1950 metais atvyko gyventi į Vilnių. Būtent čia po keleto metų D. Pozniakas ir atėjo į pirmąją bokso treniruotę, o jo pirmuoju treneriu tapo vienas iš žymiausių Lietuvos trenerių Zigmą Katilius.

Vaikystėje Danas buvo labai silpnas, turėjo sveikatos problemų. Dano žmona teigė, kad boksa jis pradėjo lankyti slapta nuo tėvų, nes šie nenorėjo, kad Danas boksuočius. Nepaisydamas mamos protestų, jis aktyviai siekė savo tikslų bokse – treniruodavosi ir vienas, ir bendrose treniruotėse.

Bokso karjerą D. Pozniakas pradėjo 50 kg svorio kategorijoje, o 1958 m. būdamas 19 metų pirmą kartą tapo Lietuvos čempionu.

Kiek vėliau pasipylė pergalės ir tarptautiniuose ringuose – D. Pozniakas per karjerą išvis tapo 4 kartus Lietuvos ir SSRS, 3 kartus Europos ir 1 kartą olimpinio čempionu.

Auksinės Pozniako olimpinės žaidynės su sombreroais

1968 m. metais vykusios vasaros olimpinės žaidynės Meksikoje buvo ištis išskirtinės tiek delegacijai iš Lietuvos, tiek ir visam pasauliui. Pirmą kartą Lotynų Amerikos šalyje surengtos žaidynės pasižymėjo tuo, kad per jas buvo pagerinti net 78 olimpiniai ir 28 pasaulio rekordai, nepaisant to, kad čia pirmą kartą buvo vykdoma dopingo kontrolė.

Taip pat ši olimpiada buvo itin sėkminga ir visai delegacijai iš Lietuvos – visi, išskyrus vieną, olimpiečiai Meksiko mieste tapo olimpiniais čempionais ar

prizininkais.

Tačiau D. Pozniako žygis olimpiniam ringe buvo ištis išskirtinis ir padovanojo pirmąjį olimpinį auksą Lietuvos istorijoje.

Kelionė link olimpinio aukso prasidėjo nuo susitikimo su Kubos boksiniu Gregorio Aldama – 1962 m. Centrinės Amerikos ir Karibų žaidynių antros vietos laimėtoju. Kova, nors ir prasidėjo lėtai, vystėsi D. Pozniako naudai. Lietuvis daug dirbo kontratakodamas priešininką ir vargino jį smūgiais į korpusą. Pirmą olimpinę kovą D. Pozniakas laimėjo nokautavęs kubietį.

Ketvirtfinalyje D. Pozniako laukė iš Lenkijos kilęs Rytų Vokietijos boksiniu Jurgenas Schlegelis. Tai buvo patyręs boksiniu – sunkiasvoris Europos čempionato trečiosios vietos prizininkas, 1964 m. Tokijo olimpinėse žaidynėse iškovojęs penktąją vietą. Tačiau ir toks patyręs varžovas absoliučiai nesugebėjo prilygti D. Pozniakui – šis vokiečių įveikė vienbalsiu teisėjų sprendimu.

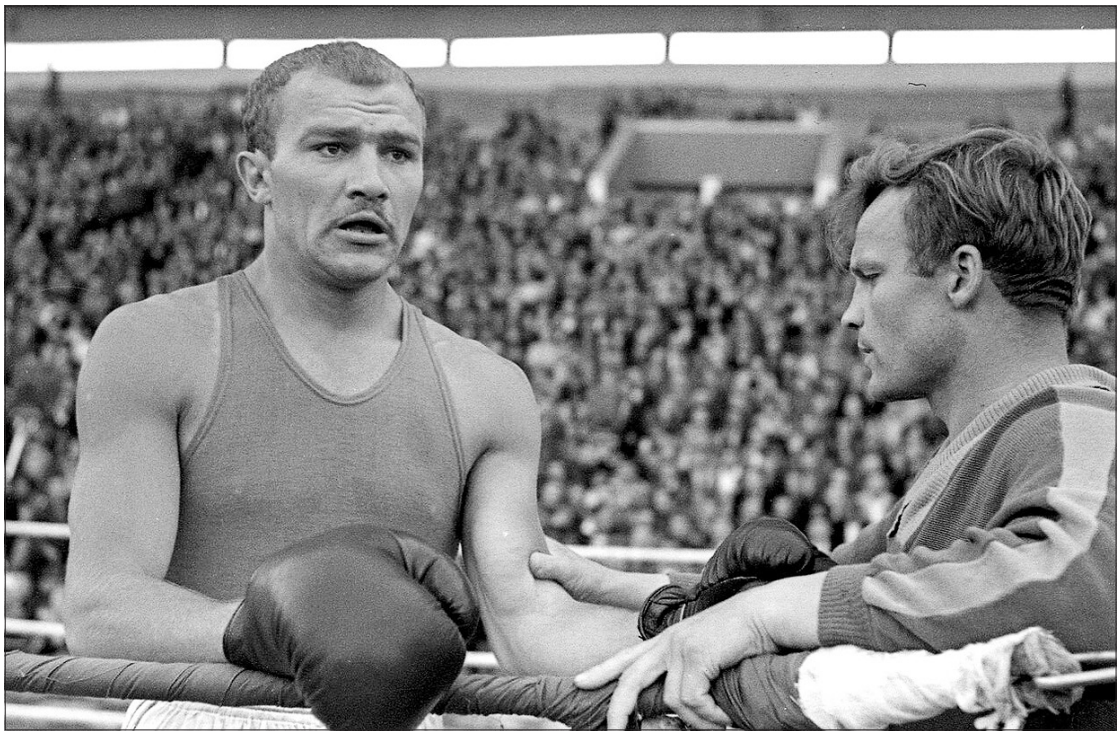
Paskutinis D. Pozniako varžovas kelyje į finalą buvo Georgijus Stankovas, už lietuvių aukštesnis kovotojas iš Bulgarijos. Ūgio pranašumas bulgarui nepadėjo ir D. Pozniakas dar vienu teisėjų vienbalsiu sprendimu pasiekė užtikrintą pergalę.

Finale D. Pozniakas turėjo susitikti su rumunu Ionu Monea, bet šis ringe taip ir nepasirodė – patyrė traumą. Prieš pat D. Pozniakui išeinant į ringą atėjęs rumunas pareiškė, kad susižeidė nosį ir boksuočius negalės.

Kaip teigė pats D. Pozniakas, tai apkartino pergalę, o ir tarptautinėje arenoje sukėlė diskusijas, ar be kovos gautas olimpinis auksas yra tokios pačios vertės. Tačiau daug abejonių neturėjo būti jau tada, o ir vėlesni įvykiai išskleidė bet kokius priekaištus – lietuvis D. Pozniakas buvo nugalėjęs I. Monea 1967 m., o paskui jį įveikė ir 1969 m. Europos čempionate, kuriame aukšą iškovojo jau trečią kartą.

Savo kovose D. Pozniakas demonstravo itin aukštą bokso intelektą: nuolat buvo matoma, kad lietuvis dirba itin konservatyviai, judesių ir smūgių gausa nors dažnai ir nepasižymi, bet kiekvienas smūgis yra apsvastytas ir atliekamas tada, kai tai duoda daugiausia naudos. Mąstymas ringe atsiskleidavo ir tuomet, kai D. Pozniakas smūgius atlikdavo ir varžovui į korpusą, ir į galvą, keisdavo „lygius“, o tai iš ritmo išvesdavo jo priešininkus.

Taip pat D. Pozniakas pasižymėjo taikliomis kontratakomis, o gebėjimas atlikti stiprius smūgius abiem rankomis leido



Danas Pozniakas.

Vida Press nuotr.

patogiai jaustis visose distancijose.

Boksiniu ir už ringo virių

D. Pozniakas tapo pirmuoju Lietuvos bokso federacijos (LBF) prezidentu atkūrus nepriklausomybę ir šias pareigas ėjo 1991–1994 metais.

Atkūrus nepriklausomybę sunkioje padėtyje atsidūrė daugelis sporto šakų, didžiausias dėmesys teko tik krepšiniui. D. Pozniakas, būdamas itin populiaria ir gerbiama asmenybe tarptautinėje bokso bendruomenėje, sugebėjo išlaikyti aukštą Lietuvos bokso lygį.

Jo vadovavimo LBF metais Vitalijus Karpačiauskas pirmą kartą po 22 metų pertraukos tapo Europos bokso čempionu.

Auksinė Lietuvos bokso dekada

D. Pozniako olimpinis aukso medalis įtvirtino 1960–1970 metų Lietuvos bokso klestėjimo laikotarpį.

Be D. Pozniako, Europos ir SSRS ringuose visą dešimtmetį dominavo ir kiti Lietuvos boksiniu – Algimantas Zurza, Jonas Čepulis (jis Meksiko olimpinėse žaidynėse užėmė antrąją vietą, pralaimėjęs tik legendiniam amerikiečiui George’ui Foremanui), Ričardas Tamulis.

Pastarasis buvo aktyvaus boksiniu karjerą baigusio Algirdo Šociko auklėtinis ir ringe pasiekė ne mažiau nei mokytojas – tris kartus tapo Europos čempionu ir penkis kartus lipo ant aukščiausios SSRS čempionato pakylės.

Lietuvos bokso rinktinė tapo Baltijos šalių turnyro nugalėtoja, SSRS bokso komandiniame čempionate ji iškovojo trečiąją vietą, nugalėjo daugelį kitų rinktinių dvišaliuose susitikimuose. Nors ir su

prierašu „Tarybų“, Lietuvos vardas tokiu būdu vis dar skam-

bėdavo pasaulio ausims.

Martynas Nesavas, LRT.lt

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095

Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina,ma,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

1YR - 0.75 % APY*
2YR - 1.00 % APY*

*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD

**MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING**

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org